

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2010

Tomáš Hlaváček

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

**Vliv zahraničních investic na ekonomiku Zlínského
kraje**

Tomáš Hlaváček

Bakalářská práce

2010

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomie
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tomáš HLAVÁČEK**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku - Management malých a středních podniků**
Název tématu: **Vliv zahraničních investic na ekonomiku Zlínského kraje**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

V první části student provede rešerši dostupné literatury v oblasti zahraničních investic, v teoretické úrovni pojedná o formách zahraničních investic, důvodech příchodu investorů a případných negativěch, které z příchodu investora plynou. Dále bakalant zpracuje přehled determinantů regionálního rozvoje a zhodnotí jejich vliv (se zaměřením na zahraniční investice).

Na konkrétním vybraném regionu bude bakalant aplikovat teoreticky rozpracované poznatky. Tedy provede analýzu zahraničních investic v daném regionu a zmapuje jejich vliv na daný region. Výstupem z BP bude hodnocení a případná komparace s jinými regiony.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná
Seznam odborné literatury:

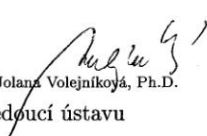
- PETRÍČEK, Václav.** Vývoj investičního prostředí v České republice. 1.vyd. Praha : Corona, 2003. ISBN 80-903363-0-2.
SRHOLEC, Martin. Přímé zahraniční investice v České republice : Teorie a praxe v mezinárodním srovnání. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.
VITURKA, Milan. Zahraniční investice a strategie regionálního rozvoje. 1.vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně, ESF, 2000. ISBN 80 -210 -2297 -3.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jan Stejskal, Ph.D.**
Ústav ekonomie

Datum zadání bakalářské práce: **29. června 2009**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. července 2009

Prohlášení

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 20. 04. 2010

Tomáš Hlaváček

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu práce Ing. Janu Stejskalovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, metodické vedení práce a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

Rád bych tímto poděkoval svým rodičům, kteří mě po celou dobu studia podporovali.

ANOTACE

Bakalářská práce na téma „Vliv zahraničních investic na ekonomiku Zlínského kraje“ se zabývá přímými zahraničními investicemi v tomto regionu. V teoretické části jsou vymezeny hlavní pojmy této problematiky a dopady investic na ekonomiku. Práce je zaměřena na současnou situaci ve Zlínském kraji včetně zhodnocení a návrhů na zlepšení.

KLÍČOVÁ SLOVA

Přímé zahraniční investice, investiční pobídky, regionální rozvoj, Zlínský kraj, efekty plynoucí z PZI

TITLE

Impact of foreign investment on economy of region Zlín

ANNOTATION

Bachelor's thesis on theme „Impact of foreign investment on economy of region Zlín“ deals with FDI in the region. In the theoretical part the main issues are defined and described impacts of investment on the economy. The work is focused on the current situation of the region Zlín, including an assessment and proposals for improvement.

KEYWORDS

Foreign direct investment, investment incentives, region development, region Zlín, the effects of FDI

OBSAH

Úvod.....	7
1 Vymezení pojmu zahraniční investice	8
1.1 Přímé zahraniční investice	9
1.2 Formy a druhy přímých zahraničních investic.....	12
1.2.1 Formy přímých zahraničních investic.....	12
1.2.2 Druhy přímých zahraničních investic	16
1.3 Význam PZI.....	18
1.3.1 Přínos PZI.....	19
1.3.2 Riziko PZI	20
1.4 Investiční pobídky.....	21
1.4.1 Členění investičních pobídek	22
2 Determinanty vlivu zahraničních investic na regionální rozvoj	24
2.1 Členění determinantů.....	25
2.1.1 Ekonomické determinanty	25
2.1.2 Politické determinanty	26
2.1.3 Sociální determinanty	26
2.1.4 Environmentální determinanty	27
2.1.5 Technologické determinanty.....	27
3 Zahraniční investice ve Zlínském kraji	29
3.1 Charakteristika Zlínského kraje	29
3.2 Zahraniční investice ve Zlínském kraji	32
3.2.1 Průmyslové zóny ve Zlínském kraji	35
4 Analýza vybraných ukazatelů ve Zlínském kraji.....	37
4.1 Hrubý domácí produkt.....	37
4.2 Nezaměstnanost.....	39
4.3 Produktivita práce	44
4.4 Míra investic.....	45
4.5 Shrnutí vybraných ukazatelů.....	48
5 Návrhy a doporučení.....	50
Závěr.....	53
Použitá literatura.....	54
Seznam grafů, obrázků a tabulek	57
Seznam zkratk	58

Úvod

Přímé zahraniční investice je možné obecně chápat jako specifický komponent mezinárodního obchodu. Trvalý a rychlý růst mezinárodního obchodu a zejména pak zahraničních investic lze nepochybně považovat za nejdůležitější a průvodní jevy globalizace světové ekonomiky. Příliv zahraničních investic je přílivem nejen zahraničního kapitálu, ale i nových moderních technologií a nových stylů řízení. Přímé zahraniční investice, vzhledem k provázanosti České republiky se zahraničím, přispívají k výrazně vyšší exportní výkonnosti celé ekonomiky. S přílivem zahraničních investic souvisí systém zavedení investičních pobídek, které zvyšují příliv zahraničních investic a dbají na připravenost diplomacie. Na druhou stranu lákání pomocí systému investičních pobídek je nákladné a pokrívuje ekonomické prostředí.

Přísun zahraničních investic je jedním z klíčových faktorů úspěšného rozvoje hospodářství dané země. Zahraniční investice sice nepatří mezi cíle hospodářské politiky, jsou však jedním z prostředků k jejich dosažení. Všeobecně se předpokládá, že příliv zahraničních investic bude mít pozitivní vliv na snížení nezaměstnanosti, růst hrubého domácího produktu, vyšší produktivitu práce, zavedení nových technologií a získání dodatečného kapitálu.

Cílem práce je za pomoci vybraných ukazatelů analyzovat a zhodnotit vliv zahraničních investic na ekonomiku Zlínského kraje a na základě výsledků definovat doporučení a návrhy na zlepšení situace ve vybraném regionu.

Práce je rozdělena do několika částí. První část je věnována vymezení základních pojmů týkajících se přímých zahraničních investic včetně pozitivních i negativních vlivů investic na ekonomiku, dále pak investičním pobídkám a jejich členění. V další části bude popsáno členění determinantů ekonomického rozvoje vybraného kraje a jejich názorné příklady. Nebude chybět ani pojednání o stavu lokalizace zahraničních investic ve Zlínském kraji. Následovat bude analýza vybraných ukazatelů vlivu investic na vybraný region v průběhu předchozích let. Závěrečná část bude obsahovat návrh doporučení ke zlepšení stavu.

1 Vymezení pojmu zahraniční investice

V ekonomické teorii jsou investice považovány za ekonomickou činnost, při níž se subjekt vzdává současné spotřeby s výhledem zvýšení produktu v budoucnosti.¹

Investice je výdaj, jehož primární činností není spotřeba, ale zabezpečení budoucích toků, jejichž budoucí hodnota je nejistá.

Z obecného hlediska členíme investice na věcné (hmotné), nemateriální (nehmotné) a finanční.

- **věcné**, což jsou výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (pozemky, budovy, stroje),
- **nemateriální**, které představují výdaje na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku (know-how, licence, patenty, software),
- **finanční**, což jsou peněžní výdaje na nákup dlouhodobých cenných papírů za účelem získání úroků, popř. dividend nebo zisku (akcie, obligace, dlouhodobé půjčky).

Finanční investice mají zcela jiný význam než investice věcné a nemateriální. Pro definování přímých zahraničních investic se nebude z pojetí těchto investic vycházet.

Zahraniční investice, jež jsou základní podobou mezinárodních kapitálových toků, můžeme členit z různých hledisek. Z hlediska zaměření této práce budou rozčleněny zahraniční investice jako **přímé a portfoliové**. Tyto zahraniční investice v sobě zahrnují toky veřejných institucí, soukromých firem i jednotlivců.

- **Přímé investice**, jsou investice, při nichž zahraniční investoři získávají takový podíl na základním kapitálu podniku v hostitelské zemi, který jim umožňuje významný vliv na řízení podniku. Jedná se o investice, při nichž investor získává nejméně 10 % podíl na základním kapitálu (na hlasovacích právech) podniku. Přímá investice je založena na dlouhodobém vztahu mezi investorem a jeho investicí.

---

¹ KALÍNSKÁ, Emilie. *Přímé zahraniční investice a jejich úloha v regionu střední a východní Evropy*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1999. s. 3.

- **Portfoliové investice** jsou definovány jako nákupy zahraničních dlouhodobých dluhových instrumentů (obligací, hypotečních listů, depozitních certifikátů) nebo zahraničních majetkových cenných papírů (akcie zahraničních firem), pokud není cílem tohoto nákupu kontrola a řízení podniku. Hlavním cílem portfoliových investic je vytvoření optimální struktury aktiv příslušného subjektu z pohledu rizika, výnosnosti a likvidity.²

1.1 Přímé zahraniční investice

V této podkapitole je zaměřena pozornost na přímé investice, resp. přímé zahraniční investice (dále jen PZI).

PZI jsou jednou ze složek finančního účtu platební bilance, která nám podává systematický zápis veškerých ekonomických transakcí mezi rezidenty a nerezidenty sledované země za určité časové období.

Dle OECD jsou PZI chápány takto: *„Přímá zahraniční investice odráží záměr rezidenta jedné ekonomiky (přímý investor) získat trvalou účast v subjektu, který je rezidentem v ekonomice jiné než ekonomika investora (přímá investice). Trvalá účast implikuje existenci dlouhodobého vztahu mezi přímým investorem a přímou investicí a významný vliv na řízení podniku. Přímá investice zahrnuje jak původní transakci mezi oběma subjekty, tak všechny následující kapitálové transakce mezi nimi a mezi afilovanými podniky, zapsanými i nezapsanými v obchodním rejstříku.“*³

Česká republika má PZI vymezeny v devizovém zákoně č. 219/1995 Sb. v platném znění. Podle devizového zákona se přímou investicí rozumí takové vynaložení peněžních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných majetkových práv a jiných majetkových hodnot, jehož účelem je založení, nabytí nebo rozšíření trvalých ekonomických vztahů investujícího tuzemce nebo tuzemců jako osob jednajících ve shodě na podnikání v zahraničí nebo investujícího cizozemce nebo cizozemců jako osob jednajících ve shodě na podnikání v tuzemsku, a to zejména některou z těchto forem:

² DURČÁKOVÁ, Jaroslava, MANDEL, Martin. *Mezinárodní finance*. Praha: Management Press, 2007. s. 305.

³ Přímé zahraniční investice. [online]. 2008 [cit. 2010-03-18], s. 2. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2006_CZ.pdf>.

1. vznik nebo získání výlučného podílu na podnikání včetně jeho rozšíření,
2. účast v nově vzniklém nebo existujícím podnikání, jestliže investor vlastní nebo získá nejméně 10 % podílu na základním kapitálu obchodní společnosti nebo družstva nebo nejméně 10 % podílu na vlastním kapitálu společnosti nebo nejméně 10 % hlasovacích práv nebo jiný podíl na podnikání společnosti přesahující 10 %,
3. další poskytnutí nebo přijetí finančních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných majetkových hodnot nebo práv v rámci ekonomických vztahů založených přímou investicí,
4. finanční úvěr spojený s dohodou o podílu na rozdělení zisku nebo s výkonem účinného vlivu na řízení podniku,
5. užití zisku ze stávající přímé investice do této investice (reinvestice zisku).⁴

Podle mezinárodních standardů je možné PZI definovat jako investice z jiné země za účelem získání podílu na kmenových akcích a rozhodovacích pravomocích ve výši alespoň 10%, či takového podílu, který dává zahraničnímu investorovi rozhodovací pravomoci.⁵

Přímá investice zahrnuje jak přímo, tak i nepřímo vlastněné afilace, které se podle procenta podílu investora na základním kapitálu nebo hlasovacích právech dělí na **dceřiné společnosti** (více než 50% podíl), **přidružené společnosti** (10 – 50% podíl) a **pobočky** (100% vlastněná trvalá zastoupení nebo kanceláře přímého investora; pozemky a stavby přímo vlastněné nerezidentem; mobilní zařízení operující v ekonomice alespoň 1 rok).⁶

Za součást přímé zahraniční investice je považován kromě podílu na základním kapitálu také reinvestovaný zisk a ostatní kapitál, zahrnující úvěrové vztahy s přímým investorem. Složení přímé investice lze tedy vyjádřit vztahem:

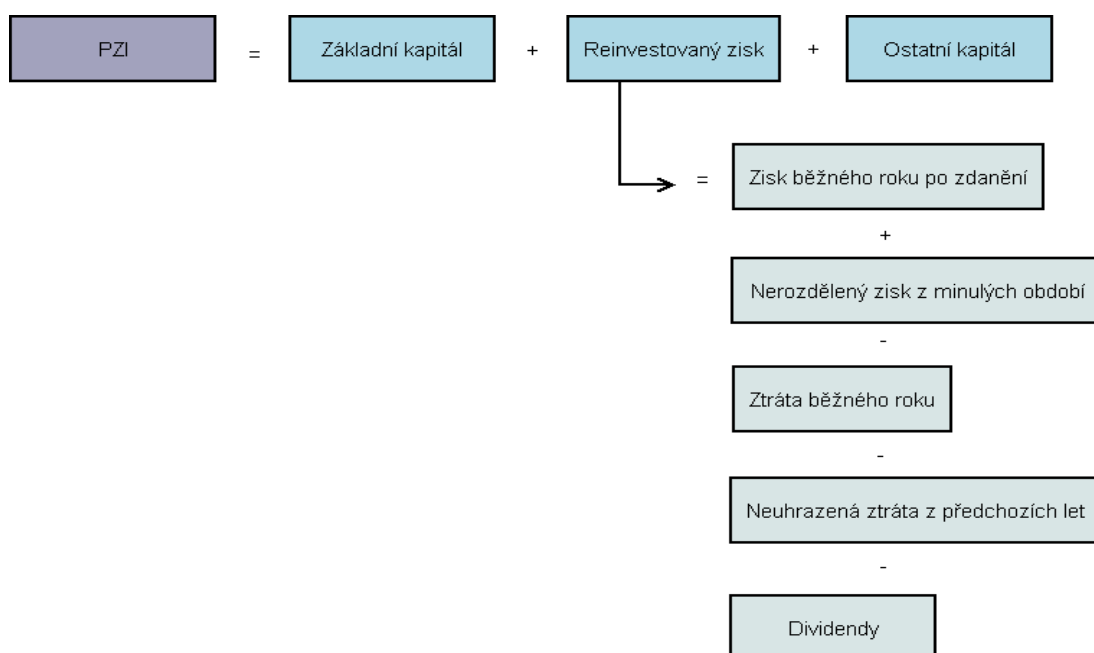
⁴ *Zákon č. 219/1995 Sb.* [online]. [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/zakony_1089.html>.

⁵ *Analýzy vlivu firem podpořených investičními pobídkami na vybrané indikátory české ekonomiky.* [online]. 2005 [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <www.mpo.cz/dokument845.html>.

⁶ *Přímé zahraniční investice.* [online]. 2008 [cit. 2010-03-18], s. 2. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2006_CZ.pdf>.

$$\text{Přímá investice} = \text{základní kapitál} + \text{reinvestovaný zisk} + \text{ostatní kapitál}, \quad (1)$$

kde, **základní kapitál** zahrnuje vklad nerezydenta do základního kapitálu společnosti; **reinvestovaný zisk** je podíl přímého investora (v poměru k přímé majetkové účasti) na hospodářském výsledku nerozděleném formou dividend; **ostatní kapitál** zahrnuje přijaté a poskytnuté úvěry, včetně dluhových cenných papírů a dodavatelských úvěrů, mezi přímými investory a jejich afilovanými podniky a ostatními podniky ve skupině. Tyto úvěrové vztahy jsou zachyceny v mezipodnikových pohledávkách a závazcích.⁷ Uvedený výpočet lze graficky znázornit také za pomoci Obrázku 1.

Obrázek 1: Složení přímé zahraniční investice
Zdroj: Vlastní zpracování.

⁷ Přímé zahraniční investice. [online]. 2008 [cit. 2010-03-18], s. 2. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/es/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2006_CZ.pdf>.

1.2 Formy a druhy přímých zahraničních investic

1.2.1 Formy přímých zahraničních investic

Významným rozhodnutím, které je třeba přijmout před realizací každé PZI, je výběr některé z jejich forem. Pohledy jednotlivých národních právních řádů na vzájemný poměr domácího a zahraničního kapitálu na základním jmění se mírně liší, přesto však můžeme z tohoto úhlu typy investic rozdělit na:

- **investice na zelené louce** (greenfield investment)
- **investice do existujících výrobních či provozních kapacit** (brownfield investment)
- **fúze a akvizice** (mergers & acquisitions)
- **společné podniky** (joint ventures)
- **jiné formy spolupráce**

1.2.1.1 Investice na zelené louce

Greenfield investment předpokládá založení zcela nového podnikatelského subjektu v určitém odvětví nebo oboru, výstavbu nových výrobních či provozních kapacit, proniknutí na trh nebo markantní upevnění pozice na cílovém trhu.⁸

Založení investice na zelené louce umožňuje realizovat projekt přesně podle záměrů nadnárodní firmy, které chtějí využívat výrobních faktorů běžně dostupných na trhu hostitelské země.⁹

Nevýhoda této formy investice je v zahájení produkce, která je zpožděna o dobu nutnou k výstavbě nového závodu, najmutí a zaškolení pracovníků. V souvislosti se zahájením produkce je zřejmé, že tato forma investice bude potřebovat ohromné finanční prostředky na nákup budov, strojů a zařízení. Dnes si Českou republiku ve stále

---

⁸ ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva; SATO, Alexej; TAUŠER, Josef. *Finanční strategie v mezinárodním podnikání*. Praha : ASPI, 2007. s. 197.

⁹ SRHOLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v České republice : Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha : Linde, 2004. s. 12-13.

větší míře vybírají společnosti, které nepotřebují tak drahé vybavení, ale investují především do školení svých zaměstnanců (programátoři, výzkumníci, designéři).

Mezi nejznámější investice na zelené louce v České republice patří LG Philips ve Hranicích na Moravě, Hyundai v Nošovicích, Nemark v Plzni či TPCA v Kolíně.

1.2.1.2 Investice do existujících výrobních či provozních kapacit

Tato forma investice označovaná jako „brownfield investment“ je známá také pod názvem **investice na hnědé louce**.

Podle agentury CzechInvest rozumíme „brownfieldem“ nemovitost (pozemek, objekt, areál), která:

- je nedostatečně využívána, je zanedbána a případně i kontaminována;
- nelze ji vhodně a efektivně využívat, aniž by proběhl proces její regenerace;
- vzniká jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, rezidenční, vojenské či jiné aktivity.

Lokality brownfieldů skýtají značný potenciál dalšího rozvoje a jejich realizace má pozitivní sociální a ekonomický dopad na danou oblast, přestože je jejich příprava časově a finančně náročná.¹⁰

Investice na hnědé louce napomáhá posílení stávající pozice na trhu a umožňuje rozšíření formou zavádění nových výrobních technologií, inovací výrobního programu, rozšířením stávajících výrobních kapacit či posílením komerční činnosti.¹¹

Tato forma investování je pro investora atraktivnější, neboť nejsou zapotřebí tak velké finanční prostředky pro zahájení činnosti (nákup budov, strojů, zařízení). Možnou nevýhodou je, že tyto nemovitosti v sobě skrývají určitou historickou hodnotu, která je v paměti národa a neměla by se zničit. Je tu snaha o určité zachování a rekonstrukci

---

¹⁰ *CzechInvest: Brownfieldy* [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/brownfieldy>>.

¹¹ ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva; SATO, Alexej; TAUŠER, Josef. *Finanční strategie v mezinárodním podnikání*. Praha : ASPI, 2007. s. 197.

stávajících objektů. To znamená, že investice nemusí jít přesně podle záměrů investorské firmy.

Mezi nejznámější investice na hnědé louce patří regenerace bývalého vojenského letiště – Triangle Žatec, či regenerace průmyslového areálu Škoda Plzeň. Dále pak rekonstrukce bývalé slévárny Zambelli či cukrovaru v Lovosicích. Tyto příklady jsou jen ukázkou řady projektů realizované s pomocí agentury CzechInvest. Existuje řada projektů, které byly financovány ze soukromého sektoru (nákupní a kulturní centrum Vaňkovka v Brně, nákupní centrum Palladium v Praze).¹²

1.2.1.3 Fúze a akvizice

Fúze a akvizice se postupem času staly nedílnou součástí rozvoje společnosti. Spojením firem mohou vznikat mnohé výhody ve formě efektivnější výroby, většího podílu na trhu, lepší technologie a využívání zdrojů.

Na druhé straně jsou fúze a akvizice předmětem mnoha sporů. Tyto spory v minulosti i v současnosti vyvolávají tzv. „podnikoví nájezdníci“ (z angl. Raiders), což jsou subjekty, které se snaží o převzetí nějaké společnosti většinou proti vůli současného vedení podniku.¹³

Je vhodné vysvětlit pojmy akvizice (acquisition) a fúze (merger), neboť se často navzájem zaměňují. **Akvizice** představuje převzetí fungujícího podniku nebo jeho části s cílem využití a ovládnutí zdrojů ze získaného podniku a může mít charakter přátelského (dohoda s akcionáři a managementem podniku) i nepřátelského převzetí (děje se proti vůli managementu podniku a akcionářů). **Fúze** představuje dohodu o vzájemném splnutí podniků v jediný podnik. Má podobu horizontální (slučování podniků stejného odvětví) a vertikální (slučování podniků různých fází výrobního procesu za účelem spolupráce a doplňování).¹⁴

Často dochází k tomu, že přebíraný podnik disponuje určitou konkurenční výhodou (technologie, obchodní značka, vyškolení pracovníci, distribuční kanály).

---

¹² *CzechInvest: Brownfieldy* [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/priklady-regenerovanych-brownfieldu>>.

¹³ MAŘÍK, Miloš. *Koupě podniku jako součást podnikové strategie : Akvizice a fúze podniků*. Praha : Vysoká škola ekonomická, 1995. 176 s.

¹⁴ SYNEK, Miloslav; KLEČKA, Jiří. *Stručný výkladový slovník ekonomických pojmů*. Praha : Vysoká škola ekonomická, 1997. 83 s.

Kapitálový vstup do již existujícího podniku znamená okamžité převzetí jeho tržního podílu, produkční kapacity i aktiv. Hlavním důvodem pro převzetí společnosti tímto způsobem je finanční stránka, neboť investice do vytvoření podniku by byla mnohem nákladnější než kapitálový vstup.¹⁵

Příkladem této formy může být ovládnutí ČSOB finanční skupinou KBC (Belgie). Dále pak ovládnutí společnosti Mileta indickou společností Alok či majitelem firmy Jemča se stala společnost Tatley Teas (Indie).

1.2.1.4 Společné podniky¹⁶

Společné podniky neboli „joint ventures“ vznikají přeshraničním propojením společníků do jednoho podniku. Jde o velmi flexibilní formu spolupráce od posílení dlouhodobého partnerství po krátkodobou spolupráci na jednotlivých projektech.

Postavení společníků v podnicích tohoto typu bývá obvykle rovnoprávné. Někdy může být určitým problémem v rovnoprávnosti celková výše složeného základního kapitálu u společníků.

Investor stejně jako lokální partner získávají přístup na nový trh, dochází k vzájemnému využívání marketingu a společných distribučních cest. Hlavní výhodou jsou tedy nižší náklady a čas, který s sebou nese výstavba nové pobočky. Na druhou stranu společníci sdílejí společně případná rizika.

Příkladem joint ventures je společnost Sonny Ericsson (Švédsko, Japonsko), KONE a Toshiba (Finsko, Japonsko). V České republice je nejznámějším společným podnikem Škoda – Volkswagen (Česká republika, Německo).

---

¹⁵ SRHOLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v České republice : Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha : Linde, 2004. s. 12.

¹⁶ Zpracováno podle *CzechInvest: Společné podniky – Joint ventures* [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/joint-ventures>>. ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva; SATO, Alexej; TAUŠER, Josef. *Finanční strategie v mezinárodním podnikání*. Praha : ASPI, 2007. s. 198.

1.2.1.5 Jiné formy spolupráce

Kromě již zmíněných forem zahraničních investic, které se vyznačují kapitálovou účastí zahraničního investora, existují i další způsoby jak ovlivnit management jiné firmy. Jedná se například o¹⁷ :

- franchizing
- licenční výrobu
- realizaci smluv o řízení
- subdodavatelské vazby
- zušlechťovací styk

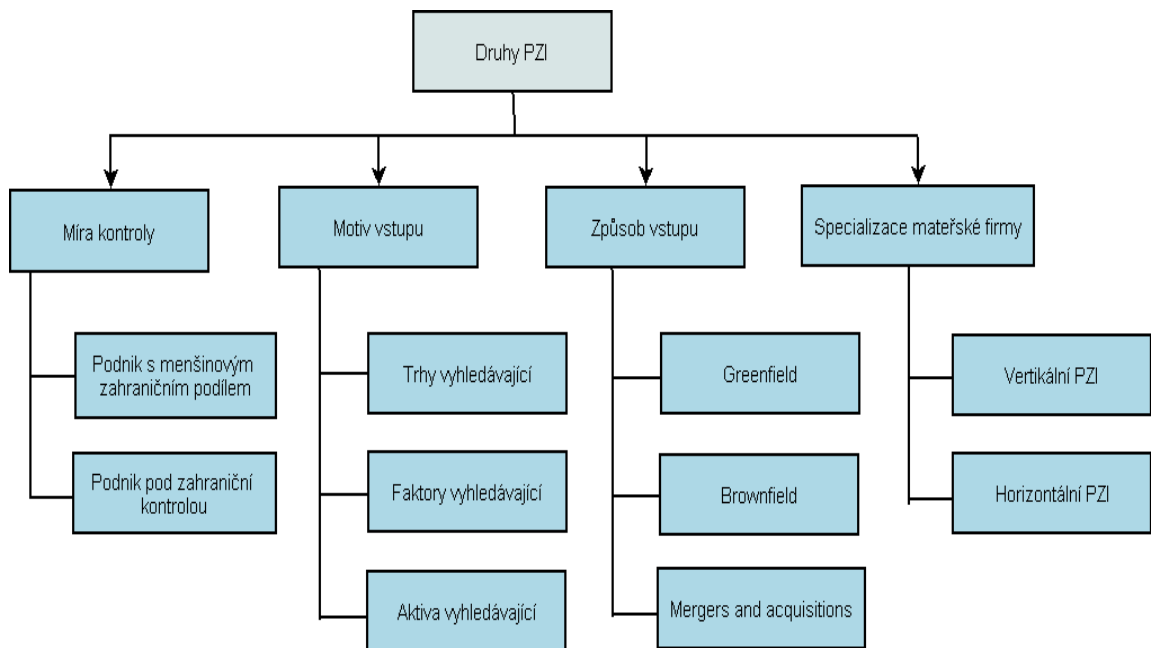
1.2.2 Druhy přímých zahraničních investic

Mezi nejdůležitější faktory, podle kterých je posuzováno umístění investice, patří míra kontroly zahraničního vlastníka, motiv vstupu, způsob vstupu a specializace mateřské firmy.

Každé kritérium v sobě skrývá typické znaky, které jsou hlavním důvodem pro realizaci či nerealizaci investice. Z hlediska **míry kontroly** se jedná o vlastnický podíl či podíl na vlastním jmění a hlasovacích právech. **Motivem vstupu** může být růst podílu na trhu, pokles nákladů nebo zisk výhody obchodní značky a patentů. Podle motivu vstupu se rozlišují trhy, aktiva a faktory vyhledávající PZI. Výhodnost investice může zvýšit kombinace těchto motivů. **Způsob vstupu** byl již popsán v kapitole 1.2.1. Investor může vstoupit do zahraničních podniků výstavbou nových aktiv, může ovládnout již existující aktiva či investovat do restrukturalizace. **Specializace mateřské firmy** vychází z fragmentace produkčního řetězce, kdy se investor rozhoduje o umístění své investice do rozdílné nebo podobné fáze produkčního řetězce. Celou situaci zachycuje Obrázek 2.

---

¹⁷ ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva; SATO, Alexej; TAUŠER, Josef. *Finanční strategie v mezinárodním podnikání*. Praha : ASPI, 2007. s. 198.

Obrázek 2: Druhy přímých zahraničních investic
 Zdroj: Vlastní zpracování na základě Srholec (2004)

Dělení podniků lze provést dle různých kritérií. Mezi nejznámější patří:

a) dle míry kontroly

- *Podnik s menšinovým zahraničním podílem (associate)*. Hlavním znakem tohoto druhu je podíl od 10% do cca 50% na vlastním jmění či hlasovacích právech. Z uvedeného vyplývá, že se zahraniční investor dělí s domácím investorem o kontrolu nad podnikem. Jako příklad lze uvést podíl Boeingu v Aero Vodochody.
- *Podnik pod zahraniční kontrolou (subsidiary)* je dalším typem z hlediska členění podle míry kontroly. Rozdíl mezi podnikem s menšinovým zahraničním podílem je patrný již z názvu. Investor tak má kontrolní vlastnický podíl, který je specifický pro každý podnik a vyplývá z velikosti podniku a roztržitosti vlastnické struktury. Příkladem je privatizace Rakony Rakovník do rukou Procter & Gamble.

b) dle motivu vstupu

- *Cílem vyhledávacího trhu (market-seeking)* je růst podílu na trhu a pokles nákladů na jeho zásobování (celní tarify, dopravní náklady). Trhy

vyhledávající PZI se snaží vytlačit domácí produkci nebo nahrazující dovoz. Příkladem je investice Coca-Coly v Praze.

- Optimalizace výroby, jejíž primární činností je pokles nákladů, je cílem *faktorů vyhledávajících PZI (efficiency-seeking)*. Jsou zpravidla vývozně orientovány a více spjaté s mateřskou společností. Motivem pro umístění takovéto investice je levná pracovní síla, dostupné přírodní zdroje a znalosti. Investice automobilového závodu Audi do motorárny v Györu (Maďarsko) je příkladem tohoto druhu investice.
- Zisk patentů a důležitost obchodní značky je cílem *aktiv vyhledávající PZI (asset-seeking)*. Jako příklad lze uvést Plzeňský Prazdroj, do kterého vstoupila společnost SABMiller.

c) Způsob vstupu

Druhy investic, které se řadí k tomuto kritériu jsou popsány v kapitole 1.2.1. Příkladem mohou být investice na zelené louce (greenfield), investice na hnědé louce (brownfield) a Mergers and acquisitions (M&A).

d) Specializace mateřské firmy

Z tohoto hlediska rozdělujeme PZI na *vertikální* a *horizontální*. Produktově specializované nadnárodní firmy provádějí převážně vertikální PZI, zatímco procesně orientované nadnárodní firmy realizují především horizontální PZI.¹⁸

Ovládnutí BorsodChem ruským Gazpromem je příkladem vertikální PZI. Investice PWC v Praze na druhou stranu příkladem horizontální PZI.

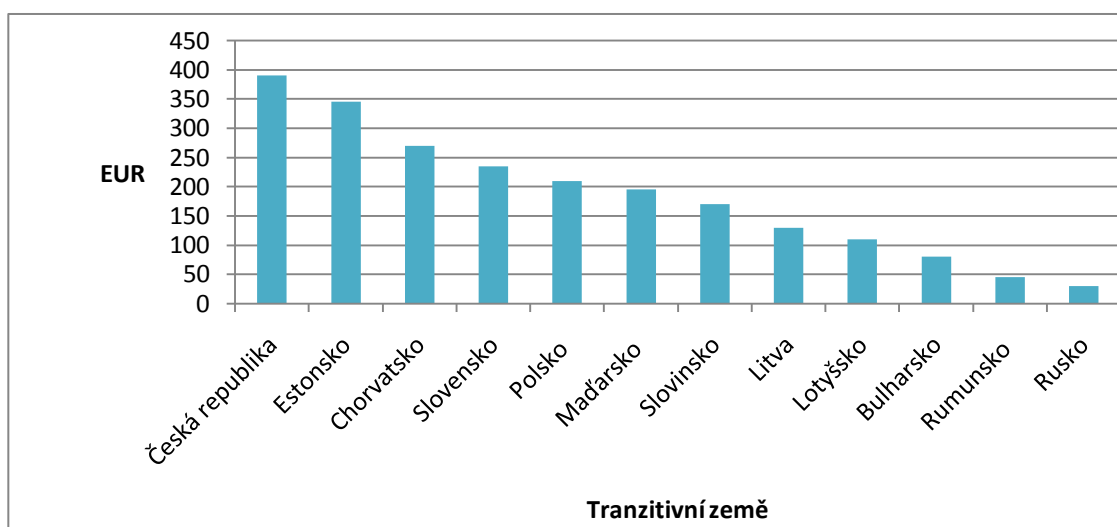
1.3 Význam PZI

Význam zahraničních investic se s postupující globalizací neustále zvyšuje. PZI mají potenciál vytvářet zaměstnanost, zvyšovat produktivitu, přenášet technologie a znalosti, zvyšovat exporty a přispět k dlouhodobému ekonomickému rozvoji. Investice se tak staly reálnými hybateli ekonomického rozvoje řady států a největším zdrojem externích financí pro rozvojové země. Přímé zahraniční investice v České republice jsou bezesporu významným fenoménem. V roce 2003 byla Česká republika v přímých

---

¹⁸ SRHOLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v České republice : Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha : Linde, 2004. s. 12 – 14.

zahraničních investicích v přepočtu na jednoho obyvatele mezi tranzitivními ekonomikami na prvním místě (Graf 1).

Graf 1: PZI na obyvatele v roce 2003
Zdroj: Vlastní zpracování na základě CEP¹⁹

1.3.1 Přínos PZI

Přílivy přímých zahraničních investic jsou považovány za spíše příznivou charakteristiku. Především méně rozvinuté země jsou na nich z větší míry závislé. Podle Jahna^{20,21} patří mezi hlavní výhody zejména:

- vznik nových pracovních příležitostí (snížení nezaměstnanosti),
- otevření přístupu na zahraniční trhy,
- přenos vyspělejších technologií (technologický transfer),
- zavádění efektivnějších výrobních postupů,
- zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky,
- zvýšení exportní orientace hostitelské země,

¹⁹ JAHN, Martin. *Proč skomírá evropská ekonomika* [online]. Praha : CEP, 2005 [cit. 2010-03-26]. Zahraniční investice - cesta k prosperující ekonomice, s. . Dostupné z WWW: <<http://cepin.cz/docs/dokumenty/sbornik36.pdf>>.

²⁰ JAHN, Martin. *Proč skomírá evropská ekonomika* [online]. Praha : CEP, 2005 [cit. 2010-03-26]. Zahraniční investice - cesta k prosperující ekonomice, s. . Dostupné z WWW: <<http://cepin.cz/docs/dokumenty/sbornik36.pdf>>.

²¹ JAHN, Martin. *Zahraniční investice. Cíl hospodářské politiky?* [online]. Praha : CEP, 2005 [cit. 2010-03-26]. Význam zahraničních investic pro českou ekonomiku, s. . Dostupné z WWW: <<http://cepin.cz/docs/dokumenty/sbor65.pdf>>.

- příznivý vliv na růst HDP (související s vyšším exportem),
- vysoká ziskovost mezinárodních podniků je zdrojem pro vyšší příjmy do státního rozpočtu,
- urychlení zapojení podniků do globálního řetězce,
- zlepšení podnikatelského prostředí,
- zvýšení produktivity práce,
- know-how,
- firemní kultura,
- pomáhají budovat ekonomiku založenou na znalostech a dovednostech lidí.

Dvojsečný je z hlediska dopadů na domácí ekonomiku efekt *vyšší konkurence*. Na jedné straně zkušenější a technologicky vyspělejší zahraniční firmy nutí původní tuzemské společnosti k efektivnějšímu využití současných technologií, k investování do technologií nových a často i ke snižování konečných cen. Na druhé straně pokud je výkonnostní propast příliš veliká, znamená vstup zahraničních firem zánik jejich některých neefektivních konkurentů. Tento dopad je však pouze krátkodobý a fakticky znamená pouze rychlejší pročištění trhu.²²

1.3.2 Riziko PZI

PZI jsou přínosem pro národní ekonomiky, ale na druhé straně s sebou nesou i řadu rizik. Mezi hlavní nevýhody a tedy rizika podle Regionální rozvojové agentury Jižní Moravy²³ patří:

- narušení místního trhu,
- neprovázanost na lokální ekonomiku,
- větší míra závislosti na zahraničních investorech,
- možnost náhlého odchodu se všemi důsledky,
- repatriace zisku,
- averze ze strany místních obyvatel,

²² JAHN, Martin. *Zahraniční investice. Cíl hospodářské politiky?* [online]. Praha : CEP, 2005 [cit. 2010-03-26]. Význam zahraničních investic pro českou ekonomiku, s. . Dostupné z WWW: <<http://cepin.cz/docs/dokumenty/sbor65.pdf>>.

²³ *Přímé zahraniční investice : Příručka pro místní samosprávu* [online]. Brno : RRAJM, 2005 [cit. 2010-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.rrajm.cz/download/pzi.pdf>>.

- dominance zahraničních vlastníků v klíčových sektorech,
- dodatečné náklady na investiční pobídky,
- selektivnost investičních pobídek – nerovná soutěž.

1.4 Investiční pobídky

Problematika investičních pobídek je uvedena v *zákoně č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů*. Zákon byl akceptován Evropskou komisí, čímž došlo k vytvoření transparentního a plně důvěryhodného prostředí pro zahraniční investory.

Investiční pobídky jsou vymezeny jako měřitelné výhody poskytnuté vládou konkrétním firmám či skupinám firem s cílem přimět je chovat se určitým způsobem.²⁴

Dle zákona o investičních pobídkách²⁵ se investičními pobídkami rozumí:

- 1) slevy na daních z příjmů
- 2) převod technicky vybaveného území za zvýhodněnou cenu
- 3) hmotná podpora vytváření nových pracovních míst
- 4) hmotná podpora rekvalifikace nebo školení zaměstnanců
- 5) převod pozemků evidovaných v katastru nemovitostí jako zemědělské pozemky a převod ostatních druhů pozemků, a to za ceny zjištěné podle zvláštního právního předpisu účinného ke dni uzavření smlouvy o převodu.

---

²⁴ SRHOLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v České republice : Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha : Linde, 2004. s. 129.

²⁵ *Zákon č. 72/2000 Sb.* [online]. [cit. 2010-03-29]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/invpob/cast1.aspx>>.

1.4.1 Členění investičních pobídek

Podle způsobu

Investiční pobídku může vláda investorovi poskytnout v zásadě dvojím způsobem, a to buď přímou finanční podporou anebo nepřímo, úlevou z požadavků, které má stát na ekonomické subjekty. *Přímou podporu* lze získat na investiční výstavbu, nákup technologie, výzkum a vývoj, tvorbu pracovních míst, nákup pozemků a zavedení infrastruktury, úvěrovou politiku (delší doba splatnosti, nižší úroky, garance státu). *Nepřímá podpora* představuje daňové úlevy, celní úlevy a úlevy v předpisech.²⁶

Podle druhu

Investiční pobídky podle druhu dělíme na finanční, fiskální a ostatní.

Finanční pobídky představují přímou podporu investic, kterou poskytují ekonomicky silné země. Investorovi je poskytnuta hotovost na začátku investice. Pobídky mohou být použity na uhrazení jak kapitálových, tak produkčních nákladů. Příkladem jsou vládní granty, vládní pojištění za preferenčních sazeb či garantované a subvencované úvěry.

Fiskální pobídky poskytují zejména země, které nemají dostatek finančních zdrojů. Z těchto pobídek vládě nevznikají žádné přímé náklady. Stát je však ochuzen o část daňových příjmů. Příkladem mohou být pobídky na bázi importu a exportu (osvobození od cla, úlevy na dani z exportovaných statků), pobídky na bázi zisku (snížená sazba daně z příjmu právnických osob), pobídky na bázi kapitálových investic (možnost investic a reinvestic), pobídky na bázi přidané hodnoty (snížení daně z příjmů právnických osob v závislosti na celkovém výstupu).

Ostatní pobídky jsou pobídky, které se poskytují jiným než finančním způsobem. Jako příklad je možné uvést regulační pobídky (dočasné nebo trvalé výjimky na dodržování platných standardů), subvencované služby (elektřina, voda, telekomunikace, doprava,

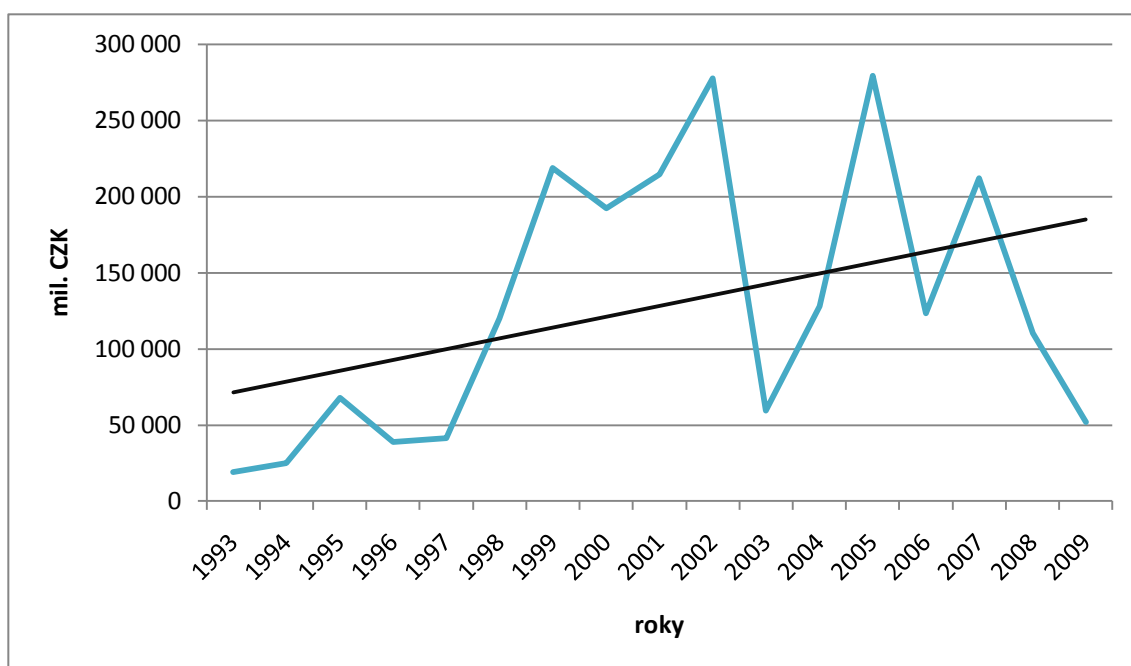
---

²⁶ Investiční pobídky a jejich efektivnost. [online]. 2003 [cit. 2010-03-29], s. 2. Dostupný z WWW: <<http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/0f361c505e45b73681260e6809016999.pdf>>.

vyhrazená infrastruktura za nižší cenu), tržní (preferenční vládní kontrakty) a devízové výhody (speciální směnné kurzy).²⁷

Zavedení investičních pobídek v roce 1997 mělo vliv na relativně stabilní úroveň přílivu PZI do České republiky. Příliv zahraničních investic od roku 1993 do 2009 je zobrazen v Grafu 2. Investiční pobídky nepochybně ovlivňují atraktivnost země pro investory, avšak nejsou zdaleka hlavním faktorem pro rozhodování o umístění investice.

Graf 2: Příliv PZI do České republiky v období 1993 - 2009
Zdroj: ČNB, vlastní úpravy

²⁷ INCENTIVES: UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements. [online]. 2004 [cit. 2010-03-29], s. 5 - 7. Dostupný z WWW: <http://www.unctad.org/en/docs/iteiit20035_en.pdf>.

2 Determinanty vlivu zahraničních investic na regionální rozvoj

V této kapitole budou vymezeny jednotlivé determinanty, které mohou mít vliv na regionální rozvoj či ekonomiku regionu.

Pojem regionální rozvoj zahrnuje širokou oblast aktivit, jejichž obecným cílem je zlepšit socioekonomickou úroveň regionů a obcí. Regionální rozvoj je součástí regionální politiky a jejím úkolem je přispívat ke snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a k zabezpečení jejich harmonického rozvoje. Cílem regionální politiky tedy je, aby byl v regionech plnohodnotně využíván jejich demografický, hospodářský a přírodní potenciál.

Regionální rozvoj je politika poskytování selektivní finanční a morální podpory určitým geografickým regionům, u kterých se dospělo k závěru, že potřebují pomoc. Otázka regionálního rozvoje je politickou záležitostí a podléhá častým změnám.²⁸

Regionální rozvoj je také chápán jako růst socioekonomického potenciálu a konkurenceschopnosti regionů vedoucí ke zvyšování životní úrovně jejich obyvatel. V tomto ohledu jde o dynamický a vyvážený rozvoj regionální struktury příslušného územního celku a jeho částí (regionů, mikroregionů) a odstraňování či zmírňování regionálních disparit. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky vymezuje regionální disparity jako neodůvodněné regionální rozdíly v úrovni ekonomického, sociálního a ekologického rozvoje regionů.²⁹

Příliv PZI zcela nepochybně ovlivňuje jak kvantitu výstupu daného regionu a potažmo celé ekonomiky, tak i kvalitu dosaženého výstupu.³⁰ Kvantitou se rozumí snížení (zvýšení) nezaměstnanosti či růst (pokles) hrubého domácího produktu (dále jen HDP). Kvalita výstupu spočívá ve zvýšení životní úrovně či vyšší kvalifikaci pracovní síly.

---

²⁸ LAMMING, Richard; BESSANT, John. *Macmillanův slovník podnikání a managementu*. Praha : Management Press, 1995. 294 s.

²⁹ *Ministerstvo pro místní rozvoj* [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW: <http://ucr.uhk.cz/documents/Regionalni_rozvoj/text/regacRtxt.pdf>.

³⁰ Identifikace determinant regionálního vývoje v České republice. In TVRDOŇ, Michal. *Regionální disparity*. Ostrava : Vysoká škola báňská, 2008 [cit. 2010-04-06]. Dostupné z WWW: <http://disparity.vsb.cz/dokumenty2/wp_2.pdf>.

2.1 Členění determinantů

Základní členění determinantů majících vliv na rozvoj regionu a jeho úroveň je následující:

- ekonomické,
- politické,
- sociální,
- environmentální,
- technologické.

Další členění těchto determinantů se může lišit a to z důvodu jiného postoje či terminologie.

2.1.1 Ekonomické determinanty

Tyto determinanty mohou být zařazeny do mikroekonomické, mezeekonomické a makroekonomické oblasti. Vliv těchto determinantů při přílivu PZI je nejen pozitivní, ale i negativní. Mezi nejdůležitější faktory patří:

- růst/pokles HDP,
- růst/pokles nezaměstnanosti,
- zvýšení/snížení mezd,
- růst/pokles inflace,
- zvýšení/snížení produktivity práce,
- zvýšení/snížení cen na základě nabídky a poptávky,
- zisk zahraničního kapitálu,
- vyšší příjmy do rozpočtů
- vyšší atraktivnost pro potenciální investory,
- vznik klastrů,
- možnost získání dotací,
- propojení s dalšími sektory,
- spolupráce s místními dodavateli,
- vytvoření konkurence pro stávající firmy,
- možnost snížení konkurence v regionu,

- odvody daní zahraničních subjektů,
- negativní dopady při odstoupení zahraničního investora,
- repatriace zisků.

2.1.2 Politické determinanty

Zahraniční investoři mohou mít vliv na politickou úroveň regionu. Většina faktorů spadá nejen do lokální úrovně, ale i do krajských a nadnárodních úrovní. Politické vlivy mohou ovlivňovat i další determinanty (ekonomické, sociální).

Politické determinanty mohou mít podobu určitého lobbingu. Zahraniční investor se může zapojit do politického dění v regionu a tím ovlivnit standardy, vyhlášky či zákony. Investoři podepisují smlouvy na místní a regionální úrovni s jednotlivými obcemi či kraji, což může mít v případě odstoupení investora za následek změnu v politickém dění regionu. Další zátěží může být povinnost územních správních celků spolupracovat s investorem a dodržovat tak smluvní závazky, jejichž podstatou je často vyjednávání o zajištění potřebných povolení. Jedná se tedy o ovlivňování výkonu státní moci.

2.1.3 Sociální determinanty

Sociální vlivy mohou mít podobu vzdělávacích, kulturních či společenských efektů. Tyto efekty pak mohou působit pozitivně i negativně. Mezi ukazatele sociálních vlivů patří:

- firemní kultura,
- vzdělání pracovníků a obyvatelstva (rekvalifikace),
- zlepšení kvality životní úrovně,
- možnost snadnějšího získání zahraničních pracovníků,
- mobilita zaměstnanců,
- korupce a kriminalita,
- rozdílná národnost v podnicích (občanská infrastruktura),
- spolupráce s VŠ,
- odlišný přístup lidí k zahraničnímu investorovi.

2.1.4 Environmentální determinanty

Tyto faktory jsou jednou z nejdiskutovanějších otázek při příchodu investora. Zahraniční investor jako podnikatel se snaží snížit náklady na výstavbu a tím dochází k zanedbání dopadů na životní prostředí. Rozdíl ve velikosti těchto dopadů se liší podle zaměření zahraničního investora. Například vstup do chemického závodu způsobí daleko větší dopady na životní prostředí než koupě finanční subjektu (banky). Mezi environmentální faktory patří:

- znečištění životního prostředí,
- zastavění ploch,
- znehodnocení okolních pozemků,
- spotřeba energie,
- produkce odpadů,
- vliv na dopravní infrastrukturu (zatíženost dopravních komunikací),
- výstavba ekologických zařízení,
- zvýšení/snížení provozu v podnicích,
- vytváření průmyslových zón,
- využití solární energie,
- využití „brownfieldů“,
- snížení možných ekologických škod výstavbou nových zařízení.

2.1.5 Technologické determinanty

Zavedení nové technologie je hlavním zdrojem ekonomického pokroku společnosti, zdrojem konkurenční výhody a každodenním průvodcem životního cyklu moderního spotřebitele. V dnešním ekonomickém prostředí se klade velký důraz také na inovace, které jsou důležitým faktorem pro rozvoj podniku i kraje. Mezi nejdůležitější determinanty tohoto typu patří:

- nové metody a postupy v řízení,
- snížení negativních vlivů zatěžujících životní prostředí,
- Zvýšení požadavků na vzdělanost,
- zvýšení efektivnosti a produktivity,
- vyšší kvalita výrobků,
- vytváření možnosti na rozvoj nových výrobků,

- vytváření nových trhů,
- know-how,
- konkurenční výhoda,
- zastaralost používaného sortimentu.

Je zřejmé, že identifikace, porozumění a určení determinujících faktorů přílivu PZI je velice komplexní problém, který záleží na specifických charakteristikách dané země, sektoru a společnosti. Všeobecně lze za hlavní determinanty přílivu PZI považovat politiku vlády v oblasti PZI, právní jistoty dané země, kvalitu pracovní síly, výši daní a velikost trhu. Na druhou stranu může investora odradit vysoká míra korupce, politická nestabilita či složitost institucionálního systému.

3 Zahraniční investice ve Zlínském kraji

3.1 Charakteristika Zlínského kraje ³¹

Zlínský kraj byl ustanoven k 1. lednu 2000 na základě ústavního zákona č. 347 ze dne 3. prosince 1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Vznikl sloučením okresů Zlín, Kroměříž a Uherské Hradiště, které patřily k Jihomoravskému kraji, a okresu Vsetín, který spadal do Severomoravského kraje. Spolu s Olomouckým krajem tvoří region soudržnosti Střední Morava. S účinností od 1. 1. 2003 se vytvořilo 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (obce III. stupně), v jejichž rámci působí 25 územních obvodů pověřených obcí (obce II. stupně).

Obrázek 3: Mapa Zlínského kraje

Zdroj: Zlínský kraj

Nachází se na východě republiky, kde jeho východní okraj tvoří hranici se Slovenskem. Na jihozápadě sousedí s krajem Jihomoravským, na severozápadě s Olomouckým a v severní části s krajem Moravsko-slezským.

³¹ Zpracováno podle ČSÚ. *Zlínský kraj* [online]. 2002 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/default.aspx>>.

Svou rozlohou 3 964 km² je čtvrtým nejmenším krajem v republice. K 3. čtvrtletí 2009 měl celkem 305 obcí (z toho 30 měst), ve kterých dnes žije 591 042 obyvatel. Hustota zalidnění 149,2 obyvatel/km² výrazně převyšuje republikový průměr. Nejvyšší zalidněnost je v okrese Zlín (186,9 obyvatel/km²) a nejnižší v okrese Vsetín (127,6 obyvatel/km²).

Kraj je chudý na nerostné suroviny. Využívána jsou hlavně ložiska cihlářských hlín, štěrkopísků (tato ložiska mají celorepublikový význam) a stavebního kamene, místní význam má těžba pískovce. V omezené míře se zde vyskytují naleziště ropy a zemního plynu.

Zlínský kraj má velkou rozlohu chráněného krajinného území. Velkoplošná území zahrnují dvě chráněné krajinné oblasti (dále jen CHKO), Beskydy a Bílé Karpaty, která zahrnují zhruba 30 % území. CHKO Bílé Karpaty patří mezi šest biosférických rezervací UNESCO v republice. Na území kraje se dále nachází 38 přírodních rezervací, z toho 6 národních a 123 přírodních památek, z toho 2 národní.

Zlínský kraj je svéráznou turistickou oblastí, jeho atraktivita vyplývá z množství přírodních, kulturních a historických památek. Nikde jinde v České republice nelze najít oblast, která nabídne současně hory, zahradní architekturu, lázně, vinařská údolí, pozůstatky Velkomoravské říše, řadu církevních památek a historicky cenných staveb, jakož i ojedinělý příklad moderní baťovské funkcionalistické architektury. Skutečnost, že se zde setkávají tři národopisné celky: úrodná Haná, pohostinné Slovácko a svérázné Valašsko také výraznou měrou přispívá k originalitě kraje.

Ekonomika v kraji byla a je založena především na zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. Export v kraji je negativně poznamenán polohou kraje v rámci ČR. V tvorbě hrubého domácího produktu se Zlínský kraj řadí na 10. místo mezi kraji v ČR. V roce 2009 dosáhla průměrná hodnota HDP na 1 obyvatele kraje 286 172 Kč (v běžných cenách).

Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří podniky zpracovatelského průmyslu, kterých je 17,2 % z registrovaných subjektů celkem. Zejména jde o podniky průmyslu kovodělného, dřevozpracujícího, elektrotechnického a textilního. Ty dosud patří k

předním zásobovatelům spotřebního zboží na českém trhu. Nemají však potřebnou výkonnost - s výjimkou těch, do nichž vstoupil zahraniční investor.

Následující Tabulka 1 porovnává vybrané ukazatele Zlínského kraje s Českou republikou.

Tabulka 1: Srovnání vybraných ukazatelů Zlínského kraje s ČR k 1. čtvrtletí 2010

ukazatel	jednotka	Zlínský kraj	Česká republika
Rozloha	km ²	3 964	78 867
Počet obcí		305	6 249
Hustota obyvatel	osob/km ²	149,2	132
Počet obyvatel		591 042	10 506 813
HDP celkově (2009)	mil. Kč	169 153	3 689
HDP na 1 obyvatele (2009)	Kč	286 172	353 701
Míra nezaměstnanosti	%	11,71	9,9
Průměrná mzda	Kč	20 049	24 282
Počet ekonomických subjektů		131 870	2 552 149

Zdroj: ČSÚ, vlastní úpravy

Následující Tabulka 2 ukazuje vybrané ukazatele v meziokresním srovnání.

Tabulka 2: Meziokresní srovnání vybraných ukazatelů ve Zlínském kraji k 3. čtvrtletí 2009

ukazatel	kraj celkem	Kroměříž	Uherské Hradiště	Vsetín	Zlín
počet obyvatel	591 397	108 046	144 535	145 725	193 091
rozloha (km ²)	3 964	796	991	1 143	1 034
Obce	305	79	78	59	89
Nezaměstnanost					
míra nezaměstnanosti (%)	10,06	11,55	8,91	11,45	9,08
volná pracovní místa	1 524	367	387	349	421
uchazečů na 1 pracovní místo	20,7	17,3	17,9	25,7	22,2
neumístění uchazeči o zaměstnání	31 587	6 332	6 928	8 977	9 346
Organizační struktura					
počet ekonomických subjektů	136 321	22 335	31 125	31 549	51 312
z toho: fyzické osoby	112 296	18 148	25 915	26 758	41 475
obchodní společnosti	13 050	1 931	2 906	2 318	5 895
Družstva	305	72	82	51	100

Zdroj: ČSÚ, vlastní úpravy

3.2 Zahraniční investice ve Zlínském kraji

V letech 1993-2009 se Zlínský kraj umístil na 7. místě v počtu investičních projektů umístěných na území České republiky. S podporou agentury CzechInvest se během této doby vytvořilo 4 469 nových pracovních míst a investice přesahovaly 21 mil. CZK. Mezikrajské srovnání v počtu investičních projektů ukazuje Tabulka 3.

Tabulka 3: Regionální struktura investičních projektů od 1993 - 2009

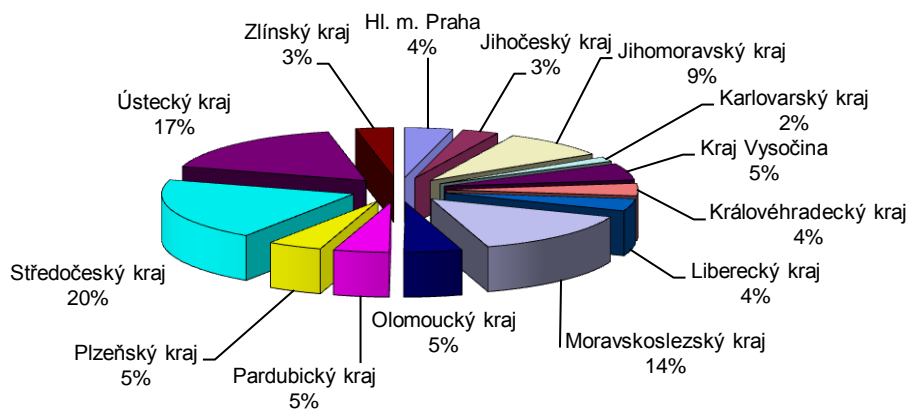
Kraj Vysočina	Počet projektů	Výše investice (mil.CZK)	Pracovní místa	Pracovní místa pro VŠ
Hl. m. Praha	76	26 894,69	15 487	2 069
Jihočeský kraj	45	20 475,18	6 219	158
Jihomoravský kraj	212	59 349,83	27 028	2 845
Karlovarský kraj	18	10 143,00	2 006	161
Kraj Vysočina	51	35 967,20	8 941	137
Královéhradecký kraj	58	26 312,72	10 500	1 017
Liberecký kraj	54	26 207,41	6 478	348
Moravskoslezský kraj	175	95 632,34	25 864	1 666
Olomoucký kraj	86	32 614,35	11 808	447
Pardubický kraj	61	31 191,67	11 306	358
Plzeňský kraj	94	30 523,08	12 510	961
Středočeský kraj	183	134 158,43	35 353	1 191
Ústecký kraj	178	114 596,82	28 368	707
Zlínský kraj	65	21 213,47	4 469	226
CELKEM	1 356	665 280	206 338	12 291

Zdroj: Czechinvest, vlastní úpravy

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že Zlínský kraj poměrně zaostává za celorepublikovým průměrem v ukazatelích, jako je výše investice na jeden projekt, na vytvoření jednoho pracovního místa a vytvoření jednoho pracovního místo pro vysokoškolsky vzdělaného člověka. Vytvoření jednoho pracovního místa ve Zlínském kraji je dražší než v celorepublikovém průměru. Jedno pracovní místo stojí ve Zlínském kraji 4,75 mil. CZK a v České republice pouze 3,22 mil. CZK. Výše investice na jeden projekt ve Zlínském kraji také nedosahuje republikového průměru. Investice na jeden projekt ve Zlínském kraji činí 326,36 mil. CZK na jeden projekt, zatímco průměrně v České republice se výše investice pohybuje kolem 490,62 mil. CZK. Pro vytvoření jednoho pracovního místo pro vysokoškolsky vzdělaného člověka je zapotřebí 93,86 mil. CZK, přičemž průměrně v České republice se pohybuje tato částka okolo 54,13 mil. CZK. Z toho vyplývá, že stejně jako vytvoření obyčejného pracovního místa je

Zlínský kraj dražší i ve vytvoření pracovního místa pro vysokoškolsky vzdělaného člověka.

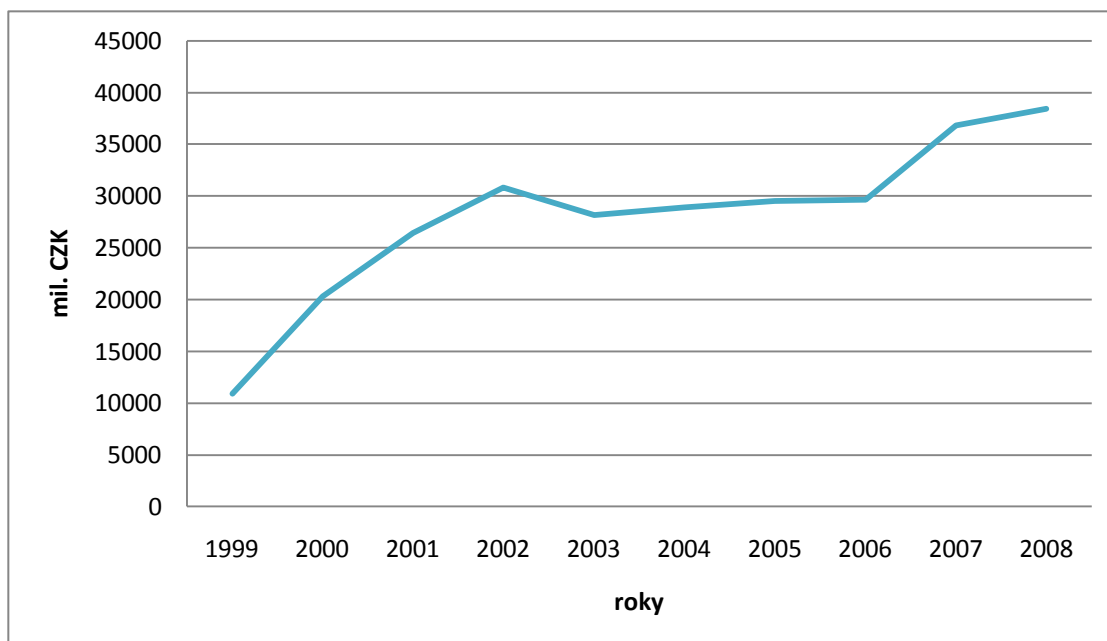
Následující Graf 3 ukazuje procentuální vyjádření objemu investic podpořených agenturou CzechInvest v jednotlivých regionech v letech 1993 až 2009. Celkový objem investic na našem území činil 665 280 mil. CZK. Zlínský kraj se umístil v objemu investic na 11. místě. Za Zlínským krajem se umístil Jihočeský kraj a kraj Karlovarský.

Graf 3: Objem investic v jednotlivých regionech od 1993 - 2009

Zdroj: CzechInvest

Objem PZI ve Zlínském kraji v průběhu posledních 7 let roste. Tuto situaci zachycuje Graf 4. V posledních letech je vidět významný růst, který je spojen s výstavbou průmyslových zón (zejména zóna v Holešově v roce 2005), které přitáhly zahraniční kapitál do kraje.

Graf 4: Stav PZI ve Zlínském kraji v letech 1999 - 2008

Zdroj: ČNB, vlastní úpravy

Nejvýznamnějším investorem ve Zlínském kraji je společnost Continental AG. Jedná se o investora z Německa, který investoval přes 5 miliard českých korun do své české pobočky v Otrokovicích (okres Zlín), která spadá do gumárenského sektoru. Následující Tabulka 4 ukazuje investiční projekty ve Zlínském kraji, které byly podpořeny agenturou CzechInvest a jejíž investice přesáhla 100 milionů českých korun.

Tabulka 4: Investiční projekty ve Zlínském kraji nad 100 mil. CZK

Investor	Česká právnická osoba	Sektor	Země původu	Investice (mil. CZK)	Datum	Lokalita
Continental AG	Continental výroba pneumatik, s.r.o.	gumárenský	Německo	2 998,50	1999	
Continental AG	Continental HT Tyres s.r.o.	gumárenský a plastikářský	Německo	2 345,00	2003	
Mitas	MITAS a.s	výroba dopravních prostředků	Česká republika	1 737,56	1999	Praha, Zlín
RWE SCHOTT Solar	SCHOTT Solar CR s.r.o.	ostatní	Německo	1 422,00	2004	Valašské Meziříčí
SCHOTT	SCHOTT CR, a.s.	ostatní	Německo	1 016,60	2006	Valašské Meziříčí
Nippon Kayaku	INDET SAFETY SYSTEMS a.s.	výroba dopravních prostředků	Japonsko	805,40	2006	Vsetín, Jablunka
CIE BERRIZ	CIE METAL CZ, s.r.o.	kovodělný a kovo zpracující	Španělsko	695,00	2005	
Andreas Quellmalz	Zlín Precision s.r.o.	výroba dopravních prostředků	Velká Británie	628,40	2001	
Trustfin-Vanguard	TRUSTFIN - VANGUARD a.s.	strojírenský	Česká republika/USA	601,00	2000	Vsetín

INVOS	INVOS, spol. s r.o.	gumárenský a plastikářský	Česká republika/Kanada	498,00	2001	
CIE Automotive	CIE Chequia, s.r.o.	výroba dopravních prostředků	Španělsko	496,00	2003	
Nippon Kayaku	INDET SAFETY SYSTEMS a.s.	výroba dopravních prostředků	Japonsko	487,00	2001	Vsetín
Kraft Foods	Kraft Foods CR s.r.o.	potravinářský	USA	403,70	2004	
Nippon Kayaku	Nippon Kayaku CZ, s.r.o.	výroba dopravních prostředků	Japonsko	394,70	2006	Jablůnka
Meister	MEISTER Moravia s.r.o.	výroba dopravních prostředků	Belgie	359,19	2003	Uherské Hradiště
Kovovýroba Hoffmann	Kovovýroba Hoffmann s.r.o.	strojírenský	Česká republika	356,00	2007	
Fatra, a.s.	Fatra, a.s.	gumárenský a plastikářský	Česká republika	350	2007	
ON Semiconductor	ON Semiconductor CHC, s.r.o.	elektronický a elektrotechnický	USA	342,00	2004	Rožnov pod Radhoštěm
Mitas	MITAS a.s.	gumárenský a plastikářský	Česká republika	336,50	2006	Zlín, Otrokovice
Nippon Kayaku	INDET SAFETY SYSTEMS a.s.	výroba dopravních prostředků	Japonsko	301,66	1999	Vsetín
Gebr. Kemmerich	KEMMERICH CZECH s.r.o.	kovodělný a kovozpracující	Německo	285,04	2006	
TESLA ECIMEX	ECIMEX GROUP a.s.	elektronický a elektrotechnický	Česká republika	269,10	2004	Vsetín
Matino	MATINO Rožnov s.r.o.	elektronický a elektrotechnický	Nizozemsko	227,73	2002	Rožnov pod Radhoštěm
Ayres	n.s.	výroba dopravních prostředků	USA	154,97	1998	
Kovárna VIVA	Kovárna "VIVA" zlín, spol. s r.o.	ostatní	Česká republika	144,5	2007	
TESCOMA	Tescoma, s.r.o.	ostatní	Česká republika	134,00	2003	Zlín

Zdroj: CzechInvest, vlastní úpravy

3.2.1 Průmyslové zóny ve Zlínském kraji

Ve Zlínském kraji je možno nalézt celkem 16 průmyslových zón vhodných pro zahraniční investory. Nejvýznamější průmyslovou zónou ve Zlínském kraji je zóna Holešov (okres Kroměříž). Projekt v Holešově je zařazen, podobně jako například Mošnov, Nošovice či Kolín, mezi strategické rozvojové plochy. Rozloha areálu činí 360

ha. Její funkcí naplní je zpracovatelský průmysl, textilní výroba, polygrafie, strojírenství, automobilový průmysl, elektronika a zpracování plastů.³²

Mezi další významné rozvojové plochy a průmyslové zóny v předmětném regionu patří:³³

- Areály v okolí obce Hulín (celková rozloha cca 561 ha; okres Kroměříž) – stavební a zpracovatelský průmysl,
- Lešná (rozloha 53,9 ha; okres Zlín) – průmyslová výroba,
- Kunovice (rozloha 66 ha; okres Zlín) - průmyslová výroba
- Rožnov pod Radhoštěm – Zubří (rozloha 20 ha; Vsetín) – lehká průmyslová výroba,
- Spytihněv (rozloha 83,7 ha; okres Zlín),
- Staré Město – Hlaviny, Špilov (rozloha cca 31 ha; okres Zlín) – průmyslová výroba,
- Uherský Brod – U slováckých strojů (rozloha 30 ha; okres Zlín) – blíže nespecifikovaná průmyslová výroba.

Dalšími rozvojovými plochami mohou být areály v okolí obce Luhačovice, které však nabízí především rekreační využití v podobě golfových hřišť a sportovních zařízení. Obec Luhačovice je velmi vyhledávaná z důvodu lázeňského prostředí, což vzbuzuje pro investory velkou atraktivitu.

Zlínský kraj nabízí také značné množství využití rozvojových ploch v podobě nemovitostí, které nabízí obce Kroměříž, Hulín, Malenovice, Kudlov, Kunovice, Rožnov pod Radhoštěm, Uherský brod a Zlín.

---

³² *Průmyslová zóna Holešov* [online]. 2009 [cit. 2010-04-11]. O zóně. Dostupné z WWW: <<http://www.zonaholesov.cz/about.php?lang=cs>>.

³³ Zpracováno podle *Regionální informační servis* [online]. 2008 [cit. 2010-04-11]. Zlínský kraj. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php?pid=202>>.

4 Analýza vybraných ukazatelů ve Zlínském kraji

Následující kapitola se zaměřuje na analýzu vlivu zahraničních investic na rozvoj ekonomiky Zlínského kraje. Vzhledem k rozsahu determinantů budou analyzovány pouze vybrané - **HDP, nezaměstnanost, produktivita práce a míra investic.**

4.1 Hrubý domácí produkt

HDP je považován za nejvýznamnější ukazatel výkonnosti ekonomiky a také nejsledovanějším makroekonomickým ukazatelem.

Zlínský kraj patří k regionům s průměrnou dynamikou růstu HDP. Následující Tabulka 5 porovnává vývoj HDP ve srovnatelných cenách v jednotlivých krajích v letech 2000 až 2008.

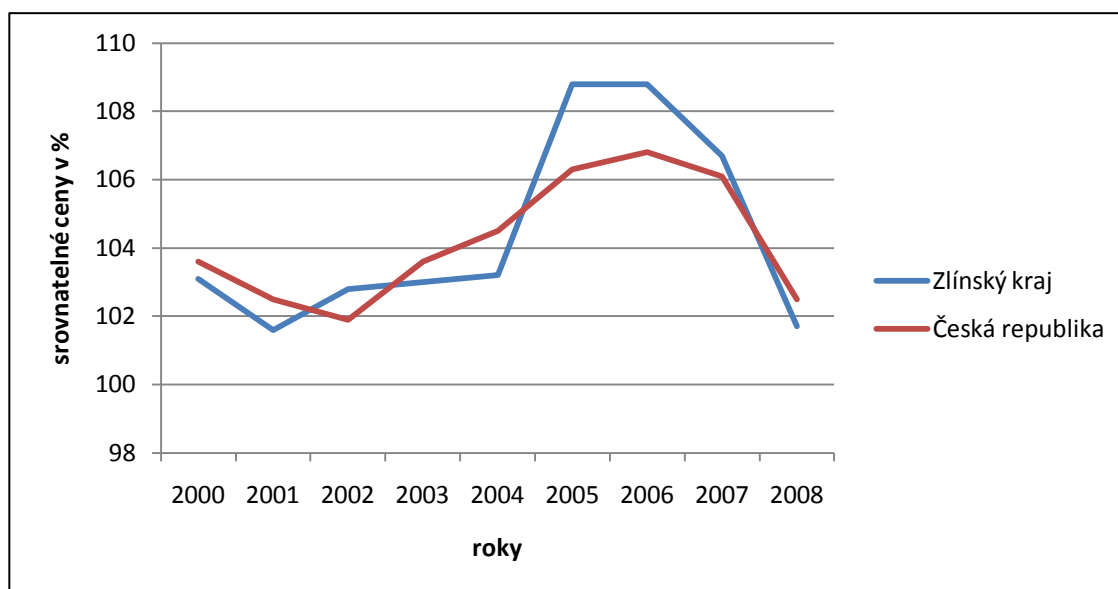
Tabulka 5: Vývoj HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok = 100)

Kraj	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Česká republika	103,6	102,5	101,9	103,6	104,5	106,3	106,8	106,1	102,5
Hl. město Praha	104,3	105,9	100,6	103,8	103,8	106,7	106,7	109,7	102,4
Jihočeský	103,0	100,1	102,3	102,9	105,3	107,5	106,0	100,7	103,2
Jihomoravský	103,2	102,5	101,3	104,4	103,3	105,8	108,1	106,4	102,0
Karlovarský	104,3	97,4	104,7	102,1	100,8	101,8	100,4	103,8	99,7
Královéhradecký	105,3	100,1	100,7	102,3	105,1	105,0	103,7	105,9	100,9
Liberecký	104,0	100,7	102,7	95,7	105,3	112,3	105,1	101,3	101,3
Moravskoslezský	101,5	101,5	100,6	104,0	104,8	107,6	103,6	104,9	100,6
Olomoucký	103,4	100,4	101,8	103,1	107,4	102,8	104,2	104,7	104,2
Pardubický	104,0	100,8	102,5	105,6	103,7	105,5	107,2	107,0	105,2
Plzeňský	104,7	102,9	100,2	105,3	108,8	104,5	107,7	102,9	100,4
Středočeský	105,1	102,9	106,3	103,1	106,4	105,9	113,0	108,0	104,8
Ústecký	100,8	98,3	101,9	107,2	101,6	105,3	106,2	102,2	103,2
Vysočina	105,0	106,7	102,0	102,9	103,7	106,9	106,6	105,3	102,9
Zlínský	103,1	101,6	102,8	103	103,2	108,8	108,8	106,7	101,7

Zdroj : ČSÚ, vlastní úpravy

Mezi kraji se projevují určité rozdíly jak ve vývojových trendech, tak zejména v tempech růstu. Průměrné republikové tendence HDP ve srovnatelných cenách však potvrzuje většina krajů. Nejčastěji se meziroční pokles HDP projevoval v Karlovarském a Ústeckém kraji. V rámci celé republiky je znát poměrně nevyrovnaný vývoj HDP (jak v čase, tak mezi jednotlivými regiony).

Zlínský kraj se pohyboval ve středu hodnocení mezi jednotlivými kraji. Mezi roky 2004 a 2005 došlo ve Zlínském kraji ke značnému růstu HDP. Hodnota se od předchozího roku zvýšila o 5,6 % a dosáhla tak stavu 108,8 %. Tento růst je dán především investicí španělské společnosti CIE BERRIZ, jejíž výše činila 695 mil. CZK. Dalším významným rokem ve Zlínském kraji pro růst HDP byl rok 2006, kdy přiteklo mnoho investic do regionu. Například investice společností SCHOTT, Mitas a Gebr. Kemmerich, jejichž výše přesahovala 1 miliardu českých korun. Vliv na zvýšení HDP ve zmiňovaných letech může mít také produktivita práce, která zaznamenala vysokou dynamiku především v letech 2005 a 2006. V následujících letech je znát pokles HDP, což se dá vysvětlit menším počtem a výší investic v těchto letech. Následující Graf 5 zobrazuje srovnání vývoje HDP ve srovnatelných cenách mezi Zlínským krajem a Českou republikou.

Graf 5: Srovnání Zlínského kraje a ČR ve vývoji HDP ve srovnatelných cenách v 2000 - 2008

Zdroj : Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ

HDP na obyvatele je v mezikrajském srovnání značně diferencovaný. Všechny kraje zůstávají pod průměrnou republikovou úrovní. Z průměru jednoznačně vybočuje Hl. město Praha, kde tento indikátor dosahuje více než dvojnásobek republikové průměrné hodnoty a odstup od ostatních krajů se stále zvětšuje. Zlínský kraj se v roce 2008 umístil na 10. místě v HDP na jednoho obyvatele s hodnotou 286,2 tis. CZK. Za Zlínským krajem zůstal kraj Karlovarský, Ústecký, Liberecký a Olomoucký.

Následující Tabulka 6 porovnává HDP na jednoho obyvatele ve vybraných krajích a srovnává jejich hodnoty s Českou republikou.

Tabulka 6: HDP na jednoho obyvatele v tis. Kč ve vybraných regionech během 2000 - 2008

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Česká republika	213,1	230,1	241,6	252,6	275,8	291,6	313,9	342,5	353,7
Hl. město Praha	425,3	475,7	506,1	530,3	567,9	609,0	659,8	736,2	762,4
Karlovarský kraj	178,5	183,1	196,2	202,3	214,2	219,6	225,3	244,2	254,0
Zlínský kraj	178,1	190,6	199,5	206,8	219,5	235,3	255,7	280,0	286,2

Zdroj: ČSÚ, vlastní úpravy

Následující Tabulka 7 zobrazuje vývoj HDP v běžných cenách a porovnává Zlínský kraj s nejhorsím a nejlepším krajem v tomto ukazateli. V roce 2008 tvořilo HDP Zlínského kraje 4,6 % z celkového HDP České republiky, což však znamená pokles od roku předcházejícího o 0,14 %. HDP se v tomto roce zvýšilo, ne však takovým tempem jako HDP České republiky.

Tabulka 7: Vývoj HDP v běžných cenách (mil. CZK) v 2005 - 2008

	2005	2006	2007	2008
Česká republika	2 983 862	3 215 642	3 530 249	3 688 994
Hl. město Praha	716 225	777 853	848 435	934 095
Karlovarský kraj	66 895	68 599	73 624	78 367
Zlínský kraj	138 911	150 638	167 186	169 153
% z HDP ČR	4,65	4,68	4,74	4,60

Zdroj: ČSÚ, vlastní úpravy

Z výše uvedeného vyplývá, že se Zlínský kraj pohybuje v těchto ukazatelích spíše v dolní polovině mezi kraji v České republice. Je možno vidět, jak PZI působí na HDP v tomto kraji - pokud je příliv investic značný, je vidět také růst HDP a naopak. V letech 2005 až 2007 je tedy vliv PZI na HDP Zlínského kraje pozitivní.

4.2 Nezaměstnanost

Dalším z důležitých determinantů rozvoje kraje a celé ekonomiky je nezaměstnanost. Pro porovnání nezaměstnanosti s jinými regiony je vhodné použít místo absolutních čísel o počtu nezaměstnaných míru nezaměstnanosti.

Následující Tabulka 8 porovnává míru nezaměstnanosti v jednotlivých krajích od roku 1997 do 2008. Míra nezaměstnanosti v roce 2009 a 2010 má rostoucí tendenci, na kterou má vliv dopad finanční krize. V roce 2010 hodnota míry nezaměstnanosti dosáhla 11,41 %.

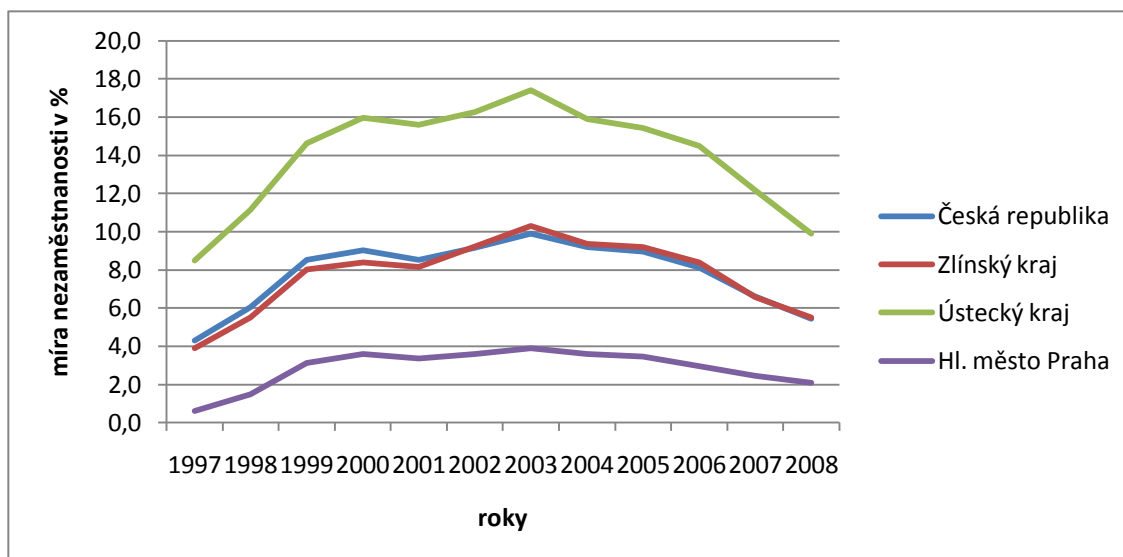
Tabulka 8: Míra nezaměstnanosti v jednotlivých krajích v % (1997 - 2008)

kraj	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hl. město Praha	0,6	1,5	3,1	3,6	3,4	3,6	3,9	3,6	3,4	3,0	2,5	2,1
Středočeský kraj	3,8	5,1	6,8	7,1	6,6	6,8	7,2	6,6	6,3	5,7	4,6	4,0
Jihočeský kraj	3,0	4,4	6,2	6,0	5,4	6,0	6,4	6,1	6,3	6,0	4,8	4,0
Plzeňský kraj	3,4	5,0	6,9	6,9	6,2	6,6	7,3	6,7	6,4	5,9	4,9	4,2
Karlovarský kraj	3,5	5,5	8,0	8,3	7,9	9,3	10,2	10,2	10,2	9,5	8,0	6,9
Ústecký kraj	8,5	11,1	14,6	16,0	15,6	16,3	17,4	15,9	15,4	14,5	12,2	9,9
Liberecký kraj	4,0	5,7	7,7	6,9	6,6	7,9	9,2	8,4	7,8	7,4	6,5	6,0
Královéhradecký kraj	3,2	4,7	6,9	6,6	5,7	6,6	7,4	7,1	7,3	6,6	5,2	4,2
Pardubický kraj	4,0	5,2	8,0	8,4	7,6	7,9	8,7	8,3	8,3	7,3	5,8	5,0
Vysočina	4,9	6,1	8,4	8,2	6,8	7,4	8,5	8,3	8,2	7,4	6,1	5,2
Jihomoravský kraj	4,2	6,3	8,9	9,5	9,1	10,2	11,1	10,3	10,1	9,2	7,6	6,2
Olomoucký kraj	6,2	8,4	11,3	12,0	11,4	11,6	11,9	11,2	11,0	9,6	7,4	6,2
Zlínský kraj	3,9	5,5	8,0	8,4	8,1	9,2	10,3	9,4	9,2	8,4	6,6	5,5
Moravskoslezský kraj	6,7	9,3	13,4	15,1	14,9	15,2	16,4	15,4	14,7	13,4	11,0	8,4
Celkem ČR	4,3	6,0	8,5	9,0	8,5	9,2	9,9	9,2	9,0	8,1	6,6	5,4

Zdroj: MPSV, vlastní úpravy

Míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji se dlouhodobě drží uprostřed v mezikrajském srovnání. Od roku 1997 je vidět růst míry nezaměstnanosti. Tento stav se drží až do roku 2003, kdy dosáhl hranice 10,3 %. Po roce 2003 je patrný pokles míry nezaměstnanosti ve Zlínském kraji, který je spojen s počtem poskytnutých investičních pobídek, jejich výší a novým počtem vytvořených pracovních míst. Během let 2004 až 2007 se vytvořilo 1570 nových pracovních míst, což snížilo míru nezaměstnanosti až na hodnotu 6,6 %.

Graf 6 porovnává míru nezaměstnanosti ve Zlínském kraji s Českou republikou a dále pak s Hl. městem Praha, který dosahoval ve zkoumaném období nejnižších, a s Ústeckým krajem, který dosahoval naopak hodnot nejvyšších.

Graf 6: Míra nezaměstnanosti ve vybraných krajích (1997 - 2008)

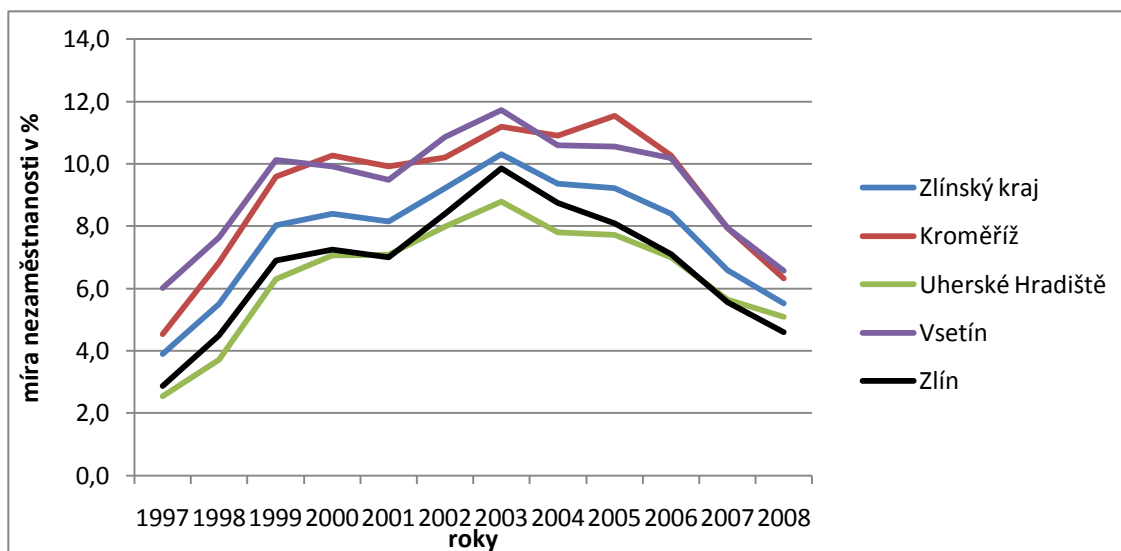
Zdroj: vlastní zpracování na základě MPSV

V meziregionálním srovnání je na tom s mírou nezaměstnanosti nejhůře region Kroměříž a Vsetín, kde se průměrné hodnoty pohybují nad krajským průměrem. Situaci zobrazuje Tabulka 9 a Graf 7.

Tabulka 9: Meziregionální srovnání míry nezaměstnanosti v % (1997 - 2008)

oblast	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Zlínský kraj	3,9	5,5	8,0	8,4	8,1	9,2	10,3	9,4	9,2	8,4	6,6	5,5
Kroměříž	4,5	6,8	9,6	10,3	9,9	10,2	11,2	10,9	11,5	10,3	7,9	6,3
Uherské Hradiště	2,5	3,7	6,3	7,1	7,1	8,0	8,8	7,8	7,7	7,0	5,6	5,1
Vsetín	6,0	7,6	10,1	9,9	9,5	10,9	11,7	10,6	10,6	10,2	8,0	6,6
Zlín	2,9	4,5	6,9	7,2	7,0	8,4	9,9	8,8	8,1	7,1	5,6	4,6

Zdroj: MPSV, vlastní úpravy

Graf 7: Srovnání regionů Zlínského kraje v míře nezaměstnanosti (1997-2008)

Zdroj: vlastní zpracování na základě MPSV

Jedním z hlavních cílů státní podpory investic je tvorba nových pracovních míst, která by měla vést ke snížení míry nezaměstnanosti. Vliv na snížení nezaměstnanosti v ekonomice mají investiční pobídky, které mají jednak přitahovat nové zaměstnance na trh práce z řad nezaměstnaných, nebo mohou přetahovat stávající zaměstnance z jiných firem. Tabulka 10 zobrazuje vliv investičních pobídek na tvorbu pracovních míst ve Zlínském kraji a ČR.

Tabulka 10: Vliv investičních pobídek na tvorbu pracovních míst ve Zlínském kraji a ČR

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	celkem
Zlínský kraj											
investiční pobídky (mil. Kč)	1499	0,0	381,3	300,5	349,4	1290	846,7	1729	706,0	812,9	7916,4
pracovní místa	100	0	242	67	145	477	382	711	84	198	2406
náklady na pracovní místo	15,0	0,0	1,6	4,5	2,4	2,7	2,2	2,4	8,4	4,1	4,3 *
Česká republika											
investiční pobídky (mil. Kč)	8468	14691	20639	17117	10613	15764	16123	47138	108501	44593	303651
pracovní místa	4490	10234	13209	7661	9679	8689	9520	28723	30178	17002	139385
náklady na pracovní místo	1,9	1,4	1,6	2,2	1,1	1,8	1,7	1,6	3,6	2,6	1,95 *

Zdroj: vlastní zpracování podle CzechInvest

Vysvětlivka: * hodnota je brána jako průměr

Vytvoření jednoho pracovního místa ve Zlínském kraji stojí 4,3 mil. CZK z veřejných rozpočtů. V Tabulce 10 se objevuje také jedna extrémní hodnota, kdy vytvoření jednoho pracovního místa v roce 1999 stálo 15 mil. CZK. Jednalo se o daňovou pobídku výrobci pneumatik Continental, který přislíbil investici 2,999 mld. CZK a vytvoření 100 pracovních míst. Ve srovnání s Českou republikou stojí Zlínský kraj daleko více peněžních prostředků vytvoření jednoho pracovního místa, neboť průměrná hodnota nákladů na toto vytvoření je v České republice 1,95 mil. CZK.

Následující Tabulka 11 srovnává vývoj průměrných měsíčních hrubých mezd ve Zlínském kraji a České republice. Průměrná hrubá mzda je důležitým faktorem pro snížení míry nezaměstnanosti, neboť vyšší výdělky přetahují zaměstnance do jiných států a krajů.

Tabulka 11: Srovnání průměrných hrubých mezd mezi Zlínským krajem a ČR v 2000-2009 (v Kč)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Zlínský kraj										
Hrubá měsíční mzda	11967	12988	13733	14694	15629	16420	17384	18760	20401	20446
růst mzdy od minulého roku	x	1021	745	961	935	791	964	1376	1641	45
Česká republika										
Hrubá měsíční mzda	13594	14750	15911	16905	18025	18940	20158	21621	23430	24242
růst mzdy od minulého roku	x	1156	1161	994	1120	915	1218	1463	1809	812

Zdroj: vlastní zpracování podle ČSÚ

Ve Zlínském kraji se průměrná hrubá měsíční mzda zvyšuje, ale stále menším tempem růstu. Výkyvem v tomto trendu je období od roku 2006 až do 2008, kdy bylo do Zlínského kraje načerpáno 2,527 miliard CZK. Příliv tohoto kapitálu měl vliv na zvýšení průměrné hrubé mzdy v roce 2008 o 1641 CZK. Příliv zahraničního kapitálu do České republiky byl v poměru se Zlínským krajem vyšší, tudíž je vidět přírůstek průměrné hrubé mzdy. V roce 2007 je o 168 CZK vyšší než ve Zlínském kraji. V roce 2009 je vidět významný pokles v tempu růstu průměrné hrubé mzdy jak ve Zlínském kraji, tak v České republice, neboť se snížil příliv PZI do České republiky.

Investiční pobídky spolu s dalšími faktory přispívají ke snižování nezaměstnanosti. Jedná se však o velmi nákladný způsob tvorby pracovních míst. Zlínský kraj měl v průběhu posledních 10 let relativně nízkou míru nezaměstnanosti, která je dána

především kvalitní pracovní silou. S dopadem finanční krize se však tato tendence obrací a nyní jsou hodnoty míry nezaměstnanosti ve Zlínském kraji na 11,41 %.

Míra nezaměstnanosti může být ovlivněna také nevýhodnou polohou kraje a vývojem průměrné hrubé mzdy v kraji. Míra nezaměstnanosti v jednotlivých regionech Zlínského kraje dokládá fakt, že příliv PZI je směřován především do regionu Zlín a Uherské Hradiště. Tyto regiony pak mají nižší míru nezaměstnanosti, a tudíž bych viděl pozitivní vliv zahraničních investorů na vývoj nezaměstnanosti v kraji.

4.3 Produktivita práce

Produktivita práce je kvalitativní ukazatel ekonomické úrovně a konkurenceschopnosti ekonomiky. Vyjadřuje účinnost lidské práce při dané kapitálové vybavenosti.

Tabulka 12 shrnuje vývoj produktivity práce v krajském srovnání.

Tabulka 12: Vývoj HDP ve srovnatelných cenách na zaměstnaného (předchozí rok = 100)

kraj	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Česká republika	107,8	102	101,3	105	104,1	105,2	104,8	103,4	101,2
Hl. město Praha	105,2	106,3	99,9	103,5	103,4	103,1	102,3	109,4	99,2
Jihočeský	102,6	100,6	102,5	103,9	104,9	106,9	104,6	97,3	103,2
Jihomoravský	104	104	102,4	103,9	104,9	106,9	104,6	97,3	103,2
Karlovarský	102,1	97,6	107,8	101,1	103,1	99,3	101,9	104,3	99,1
Královéhradecký	104,4	100,5	99,4	105,5	109,3	101,5	102,7	105	101,1
Liberecký	103,6	99,3	102,8	97,5	103,3	113,5	105	100,1	103,7
Moravskoslezský	103,1	101,6	99,2	107,4	105,6	104,9	103,2	101,2	98,9
Olomoucký	109,5	99,2	99,7	103,3	110,8	100,6	100,8	101,7	106,1
Pardubický	106,7	99,1	102,7	105,1	102,9	104,9	106,7	102,8	104
Plzeňský	103,4	102,5	99,1	108,4	106	101,8	107,8	101,9	97,4
Středočeský	102,4	99,8	102,8	107	103,2	107,7	108,3	102,2	104,2
Ústecký	101,9	95,6	101,2	109,5	100,1	106,4	104,9	101,9	99,5
Vysočina	100	105,5	103,6	106,3	100,7	108,7	104,1	100,5	103
Zlínský	102,3	102	103,8	103	103,6	111,8	106	101,4	101,5

Zdroj: ČSÚ, vlastní úpravy

Dynamika produktivity práce byla po celé sledované období ve Zlínském kraji růstová a přispěla tak ke zvyšování HDP ve srovnatelných cenách. Meziroční změna ve Zlínském kraji byla v letech 2003 až 2007 nejvyšší v celé republice. Společně s Plzeňským krajem rostla průměrně produktivita o více než 5 %.

Nejvyšší hodnoty zaznamenal Zlínský kraj v roce 2005 (111,8 %). Tato hodnota se dá vysvětlit investicí 695 mil. CZK do odvětví průmyslu, které vykazuje vyšší hodnoty v produktivitě než ostatní odvětví (zemědělství, služby). V následujících letech je vidět pokles tempa růstu, které je dáno nižším zahraničním kapitálem než v roce 2005 a také investic do jiných odvětví.

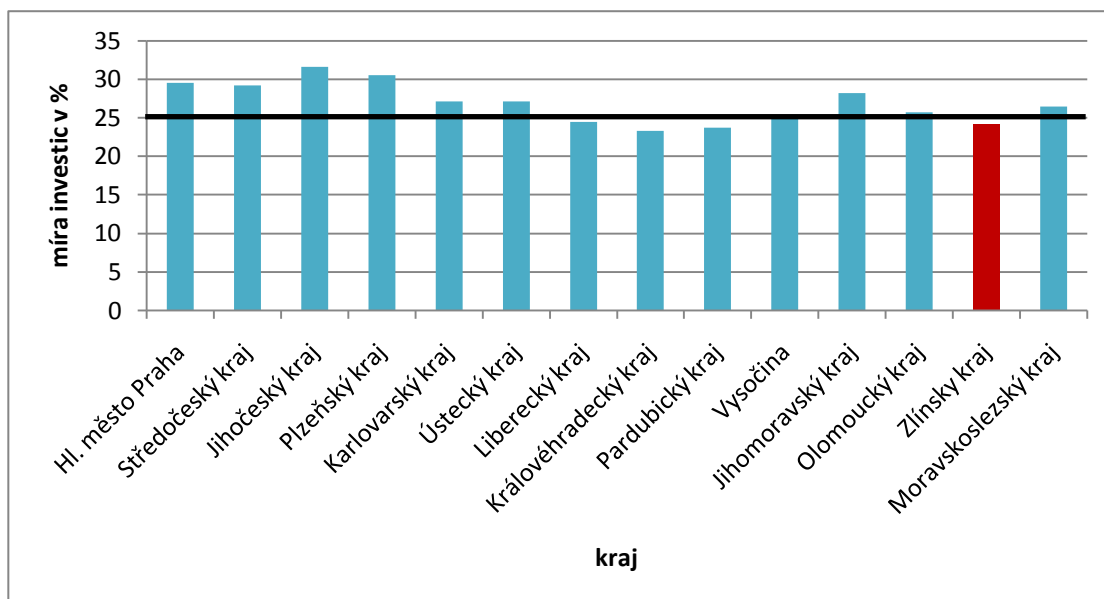
V celorepublikovém měřítku je produktivita práce značně ovlivněna přílivem PZI do ekonomiky, neboť tento příliv zahraničního kapitálu s sebou nese přísun nových technologií (modernější technologie umožní pracovat rychleji a kvalitněji), postupů a vyšší kvalifikace (vzdělání a zkušenosti pracovníka zvyšují produktivitu práce celé firmy). Ve Zlínském kraji tato teze paradoxně neplatí, neboť příliv zahraničního kapitálu je rozložen do více odvětví a tudíž se produktivita práce v celkovém pohledu snižuje.

4.4 Míra investic

Tento makroekonomický indikátor budoucího ekonomického rozvoje charakterizuje investiční aktivitu subjektů v dané ekonomice.

Ukazatel je vyjádřen poměrem tvorby hrubého fixního kapitálu (v běžných cenách) k HDP (v běžných cenách). Tvorba hrubého fixního kapitálu (dále jen HFK) představuje jednak nové investice, rekonstrukce, modernizace, nákupy a bezplatné nabytí dlouhodobého majetku po odpočtu jejich prodeje a bezplatných předání, jednak pořízení nehmotných fixních aktiv a dále zvýšení hodnoty nevyráběných nefinančních aktiv. Do tvorby se nepočítají fixní aktiva s hodnotou nižší než 20 tisíc CZK, předměty dlouhodobé spotřeby nakoupené domácnostmi (automobily), ale zahrnuje se pořízení obydlí. Dále se nezahrnují předměty pro vojenské účely, výdaje na výzkum a vývoj.

Následující Graf 8 porovnává míru investic mezi jednotlivými kraji. Zobrazuje průměrné hodnoty míry investic během let 1995 až 2007.

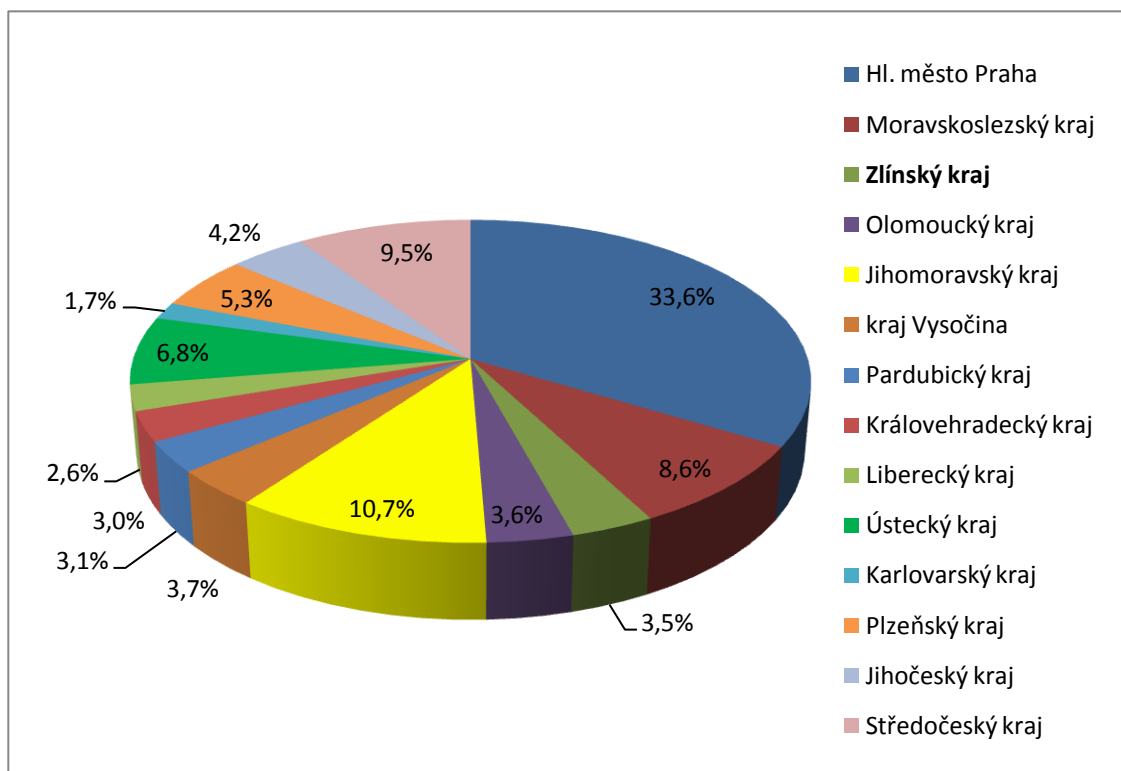
Graf 8: Průměrná míra investic v krajích v letech 1995 - 2007

Zdroj: vlastní zpracování na základě ČSÚ, průměr ČR vyznačen černou linií (27,7 %)

V celorepublikovém průměru a ve většině regionů převládá při značné nerovnoměrnosti ve vývoji pozvolné snižování míry investic. Z grafu je patrné, že nejvyšší hodnota patří Jihočeskému kraji, který má průměrnou míru investic ve sledovaném období (1995-2007) na hodnotě 31,6 %. Tato hodnota je dána především dostavbou Jaderné elektrárny Temelín na počátku sledovaného období. Zlínský kraj se s hodnotou 24,1 % umístil na 12. místě. Pro Zlínský kraj to znamená, že zaostává za celorepublikovým průměrem o 3,6 %. Míra investic úzce souvisí s přílivem PZI, tudíž je vidět, kam se orientuje jejich příliv. Míra investic je tedy nejvyšší v těch regionech, kam směřoval příliv zahraničního kapitálu.

V roce 2007 představovala tvorba HFK v České republice 890 mld. CZK. Na této hodnotě se jednotlivé kraje podílely rozdílně. Zlínský kraj představoval sumu 31,15 mld. CZK, což představuje 3,5 % z celkové hodnoty HFK. Jednotlivý procentuální podíl na tvorbě HFK ukazuje Graf 9.

Graf 9: Regionální struktura tvorby HFK v roce 2007

Zdroj: ČSÚ, vlastní úpravy

Z výše uvedeného grafu je patrné, že dominantní postavení na tvorbě HFK má Praha. Na tvorbě HFK se podílí částkou 299 mld. CZK. Zlínský kraj patří k nejhorším. S hodnotou 3,5 % mu patří 10. místo.

Investiční aktivita v jednotlivých krajích byla v posledních letech doprovázena přílivem PZI do České republiky. Z výše uvedeného vyplývá, že příliv PZI má vliv na míru investic v následujících obdobích. PZI ovlivňují stav budoucích investic do jednotlivých krajů a dle mého názoru také zvyšují investiční atraktivitu kraje pro potenciální investory. Míra investic ve Zlínském kraji patří k nejhorším. Příliv zahraničních investic do Zlínského kraje není nikterak značný, a tudíž i míra investic nepřesahuje republikový průměr. Důvodem je nízká atraktivita Zlínského kraje

Pro zhodnocení HFK v roce 2008 nejsou dostupná data, proto byl proveden v závěrečném hodnocení (kap. 4.5) kvalifikovaný odhad.

4.5 Shrnutí vybraných ukazatelů

Pro shrnutí vybraných ukazatelů a postavení kraje jsem se rozhodl použít metodiku Josefa Hůlky³⁴ z ČSÚ. Hodnotil jsem následující ukazatele v období od roku 2004 až 2008:

- HDP ve srovnatelných cenách
- HDP na 1 obyvatele
- Míra nezaměstnanosti
- Produktivita práce
- Míra investic

Bodové hodnocení a následné pořadí kraje v jednotlivých letech je uvedeno v Tabulce 13.

Tabulka 13: Bodové hodnocení vybraných ukazatelů ve Zlínském kraji

Bodová hodnota	5	4	3	2	1
Pořadí kraje	1. - 2.	3. - 5.	6. - 9.	10. - 12.	13. - 14.
roky	2004	2005	2006	2007	2008
Počet bodů	12	17	18	14	14*
Potenciál kraje	IV.	III.	III.	IV.	IV.

Zdroj: vlastní zpracování na základě ČSÚ; * kvalifikovaný odhad

Zařazení kraje podle potenciálu je uvedeno v Tabulce 14.

Tabulka 14: Zařazení Zlínského kraje podle bodového hodnocení

Potenciál kraje	Počet bodů	Stupeň
Mimořádně nadprůměrný	26 - 30	I.
Nadprůměrný	21 - 25	II.
Průměrný	16 - 20	III.
Podprůměrný	11 - 15	IV.
Slabý	0 - 10	V.

Zdroj: vlastní zpracování

Z výsledků vyplývá, že Zlínský kraj se podle potenciálu kraje v letech 2004 až 2008 pohybuje na úrovni průměrného a podprůměrného kraje. Průměrná úroveň v letech 2005 a 2006 je dána především vysokou produktivitou práce a HDP ve srovnatelných

³⁴ HŮLKA, J. Věda a výzkum v regionálním pohledu. [online]. 2007 [cit. 2010-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2007ediciplan.nsf/p/1376-07>>.

cenách. Naopak snížení potenciálu je dáno nízkým HDP na 1 obyvatele a mírou investic ve Zlínském kraji.

Hodnocení se může lišit podle volby zkoumaných ukazatelů. Pro vlastní šetření byly zvoleny výše uvedené indikátory, které měly stejnou váhu z důvodu porovnání s jinými kraji České republiky.

5 Návrhy a doporučení

Z celkového hlediska přímé zahraniční investice ovlivňují rozvoj státní či krajské ekonomiky. Zahraniční investice s sebou přináší jak pozitivní, tak negativní efekty, které ovlivňují rozvoj daného území.

Před přijetím zahraničního investora by si měl kraj stanovit kritéria tak, aby byl příliv PZI efektivní. Řada obyvatel vidí v příchodu zahraničního investora hrozbu, která může mít podobu zvýšení dopravní situace, možný hluk ze staveb či znečištění životního prostředí.

Z předkládané práce vyplývá, že příliv zahraničních investic přináší více pozitivních důsledků než těch negativních. PZI mají vliv na technologický rozvoj kraje, snižování míry nezaměstnanosti, růst produktivity práce, růst HDP a řadu dalších.

Dle mého názoru by se měl kraj zaměřit na následující oblasti:

- poskytování investičních pobídek a jejich čerpání,
- kvalitní péče o potenciální investory,
- využívání „brownfields“ na úkor „greenfields“,
- efektivnější využívání stávajících průmyslových zón,
- masivní podpora výzkumu a vývoje, zejména se zaměřením na tvorbu inovací a jejich komercializaci,
- podpora vzniku spolupráce podniků a vzdělávacích institucí,
- podpora rozvoje dopravní infrastruktury.

Z hlediska **investičních pobídek** by mělo Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) přistupovat k udělování investičních pobídek pouze v těch případech, kdy je jisté, že realizací investice nedojde k poškozování jiných veřejných zájmů či k protiprávnímu zásahu do práv třetích osob. Dosavadní zákon o investičních pobídkách není nijak vázán na další povolovací procesy. Proto je také možné získat investiční pobídky na projekt, u něhož není jisté, zda může být legálně realizován. V praxi to znamená, že řada projektů je na hraně zákona.

Z hlediska čerpání investičních pobídek by se měl kraj zaměřit na neefektivní projekty, které zbytečně čerpají finanční zdroje daného kraje. Kraj by měl také bojovat se

situacemi, kdy zahraniční investor nedodrží předem danou minimální dobu udržitelnosti projektu.

Důležitá je také **následná péče o investora**. Společnost CzechInvest nabízí program AfterCare, který zahrnuje širokou škálu činností, které mají dopomoci k rozvoji kraje a budoucího setrvání investora. Mezi činnostmi, které tento program nabízí bych zařadil podporu expanzí, hledání vhodných průmyslových zón, vyhledávání vhodných dodavatelů v regionu, spolupráce s vysokými školami. Je důležité, aby se kraj přizpůsobil konkrétním potřebám investorů, jejichž požadavky jsou individuální.

Snahou kraje by mělo být častější využívání „**brownfields**“. To v sobě skrývá lepší využití stávajících objektů a efektivnější využití prostoru na daném území.

Pro kraj by mělo být důležité využití **průmyslových zón** na jeho území. Průmyslové zóny jsou většinou připravené na příchod investora, nemusí se hledat vhodná lokalita jeho umístění. Průmyslové zóny tak přispívají ke snižování nezaměstnanosti, výroba a provoz je směřován právě do těchto průmyslových zón, čímž se snižují negativní vlivy působící na obyvatelstvo kraje.

Snížení rozdílů ve **výzkumu a vývoji** mezi jednotlivými kraji by mělo být dalším faktorem, na který by se měl kraj zaměřit. Agentura CzechInvest nabízí dva programy, které napomáhají k zlepšení situace ve výzkumu a vývoji. Prvním programem je Prosperita, která nabízí podporu technologických centrem a strategických služeb. Druhým programem je Potenciál, který pomáhá společnostem zavádět a zvyšovat kapacity potřebné pro realizaci výzkumných, vývojových a inovačních aktivit.

S výzkumem a vývojem je spjata i nezbytná spolupráce podniků a vzdělávacích a vědecko-výzkumných institucí. Propojení zahraničních investorů se **vzdělávacími institucemi a rozvoj lidských zdrojů** je důležitým předpokladem ke zvýšení produktivity práce. Snahou kraje by mělo být také školení či rekvalifikace pracovníků. Rekvalifikace je také předpokladem pro snížení nezaměstnanosti, neboť vyšší kvalifikace nabízí více příležitostí pro nezaměstnané osoby.

Kvalitní **dopravní infrastruktura** je základem pro přilákání investorů do Zlínského kraje. V současné době je ve výstavbě řada dopravních tepen po celém kraji, které za

několik let přinesou kýžený efekt. Snahou kraje by tedy mělo být včasné dokončení těchto projektů, především dostavba dálnice D1 z Prahy do Zlína.

Zlínský kraj by se měl zaměřit především na výše zmíněná fakta, neboť Zlínský kraj není příliš vyhledávaným krajem pro příliv PZI a to vzhledem k jeho poloze a dopravní dostupnosti.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat a zhodnotit vliv zahraničních investic na vybraný Zlínský kraj. V teoretické části byl vysvětlen pojem přímé zahraniční investice. Byly identifikovány pozitivní a negativní vlivy přílivu zahraničního kapitálu a popsány investiční pobídky. V následující části byl proveden rozbor determinantů vlivu zahraničních investic na regionální rozvoj. Dále byla provedena analýza Zlínského kraje včetně zahraničních investic, které na daném území působí. V předposlední části této práce jsem si zvolil ekonomické ukazatele, na kterých jsem pozoroval vliv zahraničních investic na rozvoj daného kraje. V poslední části jsem uvedl vlastní doporučení na zlepšení situace ve Zlínském kraji.

Přímé zahraniční investice přináší do hostitelských ekonomik řadu pozitivních efektů, avšak jejich příliv s sebou nese i řadu rizik. Jak již bylo řečeno v úvodu, příliv zahraničních investic znamená snížení nezaměstnanosti, vyšší produktivitu práce, nové technologie a dodatečný kapitál. Mezi možná rizika zahraničních investic lze zařadit vytvoření duální ekonomiky či prohloubení deficitu bilance výnosů běžného účtu platební bilance (způsobené repatriací zisků).

Zlínský kraj se v přílivu zahraničních investic v roce 2008 umístil na 11. místě, což dokládá fakt, že je pro svou nevýhodnou polohu v rámci České republiky poměrně opomíjen zahraničními investory. Situace by se měla změnit s výstavbou dopravní infrastruktury po celém kraji. Velkým pozitivem pro investory může být produktivita práce ve Zlínském kraji, neboť ta v průměru dosahuje nejvyšších hodnot v rámci republiky.

Česká republika je pro zahraniční investory velmi atraktivní. Pro investory představuje nenasyčený trh, levnou a kvalifikovanou pracovní sílu. Dalším důležitým předpokladem je geografická poloha České republiky v srdci Evropy, vývoj ekonomiky, právní systém a především vstup do Evropské unie.

Použitá literatura

ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva; SATO, Alexej; TAUŠER, Josef. *Finanční strategie v mezinárodním podnikání*. Praha : ASPI, 2007. 317 s.

DURČÁKOVÁ, Jaroslava, MANDEL, Martin. *Mezinárodní finance*. Praha: Management Press, 2007. 487 s.

KALÍNSKÁ, Emilie. *Přímé zahraniční investice a jejich úloha v regionu střední a východní Evropy*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1999. 21 s.

LAMMING, Richard; BESSANT, John. *Macmillanův slovník podnikání a managementu*. Praha : Management Press, 1995. 294 s.

MAŘÍK, Miloš. *Koupež podniku jako součást podnikové strategie : Akvizice a fúze podniků*. Praha : Vysoká škola ekonomická, 1995. 176 s.

PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie : Základní kurz*. Slaný : Melandrium, 2006. 278 s.

SCHWARZ, J. et al. *Analýza investičních pobídek v České republice*. Praha : Národohospodářská fakulta Vysoké školy ekonomické v Praze, 2007.

SRHOLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v České republice : Teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha : Linde, 2004. 179 s.

SYNEK, Miloslav; KLEČKA, Jiří. *Stručný výkladový slovník ekonomických pojmů*. Praha : Vysoká škola ekonomická, 1997. 83 s.

VITURKA, Milan. *Zahraniční investice a strategie regionálního rozvoje*. Brno : Masarykova univerzita, 2000. 81 s.

Internetové zdroje:

Přímé zahraniční investice. [online]. 2008 [cit. 2010-03-18], s. 2. Dostupný z WWW: <http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2006_CZ.pdf>.

Zákon č. 219/1995 Sb. [online]. [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/zakony_1089.html>.

Analýzy vlivu firem podpořených investičními pobídkami na vybrané indikátory české ekonomiky. [online]. 2005 [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <www.mpo.cz/dokument845.html>.

CzechInvest: Brownfieldy [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/brownfieldy>>.

CzechInvest: Společné podniky – Joint ventures [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/joint-ventures>>.

JAHN, Martin. *Proč skomírá evropská ekonomika* [online]. Praha : CEP, 2005 [cit. 2010-03-26]. Zahraniční investice - cesta k prosperující ekonomice, s. . Dostupné z WWW: <<http://cepin.cz/docs/dokumenty/sbornik36.pdf>>.

JAHN, Martin. *Zahraniční investice. Cíl hospodářské politiky?* [online]. Praha : CEP, 2005 [cit. 2010-03-26]. Význam zahraničních investic pro českou ekonomiku, s. . Dostupné z WWW: <<http://cepin.cz/docs/dokumenty/sbor65.pdf>>.

Přímé zahraniční investice : Příručka pro místní samosprávu [online]. Brno : RRAJM, 2005 [cit. 2010-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.rrajm.cz/download/pzi.pdf>>.

Zákon č. 72/2000 Sb. [online]. [cit. 2010-03-29]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/invpob/cast1.aspx>>.

Investiční pobídky a jejich efektivnost. [online]. 2003 [cit. 2010-03-29], s. 2. Dostupný z WWW:<<http://www.newton.cz/redsys/docs/analyzy/makroanalyzy/0f361c505e45b73681260e6809016999.pdf>>.

INCENTIVES: UNCTAD Series on Issues in International Investment Agreements. [online]. 2004 [cit. 2010-03-29], s. 5 - 7. Dostupný z WWW: <http://www.unctad.org/en/docs/iteit20035_en.pdf>.

Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW: <http://ucr.uhk.cz/documents/Regionalni_rozvoj/text/regacRtxt.pdf>.

Identifikace determinant regionálního vývoje v České republice. In TVRDONĚ, Michal. *Regionální disparity*. Ostrava : Vysoká škola báňská, 2008 [cit. 2010-04-06]. Dostupné z WWW: <http://disparity.vsb.cz/dokumenty2/wp_2.pdf>.

Zlínský kraj [online]. 2002 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz/default.aspx>>.

Průmyslová zóna Holešov [online]. 2009 [cit. 2010-04-11]. O zóně. Dostupné z WWW: <<http://www.zonaholesov.cz/about.php?lang=cs>>.

Regionální informační servis [online]. 2008 [cit. 2010-04-11]. Zlínský kraj. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php?pid=202>>.

HŮLKA, J. Věda a výzkum v regionálním pohledu. [online]. 2007 [cit. 2010-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/p/1376-07>>.

Český statistický úřad [online]. 2010 [cit. 2010-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>>.

Česká národní banka [online]. 2010 [cit. 2010-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.cnb.cz/cs/index.html>>.

Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. 2010 [cit. 2010-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/>>.

Seznam grafů, obrázků a tabulek

Graf 1: PZI na obyvatele v roce 2003	19
Graf 2: Příliv PZI do České republiky v období 1993 - 2009	23
Graf 3: Objem investic v jednotlivých regionech od 1993 - 2009.....	33
Graf 4: Stav PZI ve Zlínském kraji v letech 1999 - 2008.....	34
Graf 5: Srovnání Zlínského kraje a ČR ve vývoji HDP ve srovnatelných cenách v 2000 - 2008	38
Graf 6: Míra nezaměstnanosti ve vybraných krajích (1997 - 2008)	41
Graf 7: Srovnání regionů Zlínského kraje v míře nezaměstnanosti (1997-2008).....	42
Graf 8: Průměrná míra investic v krajích v letech 1995 - 2007	46
Graf 9: Regionální struktura tvorby HFK v roce 2007	47
Obrázek 1: Složení přímé zahraniční investice	11
Obrázek 2: Druhy přímých zahraničních investic	17
Obrázek 3: Mapa Zlínského kraje	29
Tabulka 1: Srovnání vybraných ukazatelů Zlínského kraje s ČR k 1. čtvrtletí 2010.....	31
Tabulka 2: Meziokresní srovnání vybraných ukazatelů ve Zlínském kraji k 3. čtvrtletí 2009.....	31
Tabulka 3: Regionální struktura investičních projektů od 1993 - 2009.....	32
Tabulka 4: Investiční projekty ve Zlínském kraji nad 100 mil. CZK.....	34
Tabulka 5: Vývoj HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok = 100)	37
Tabulka 6: HDP na jednoho obyvatele v tis. Kč ve vybraných regionech během 2000 - 2008	39
Tabulka 7: Vývoj HDP v běžných cenách (mil. CZK) v 2005 - 2008.....	39
Tabulka 8: Míra nezaměstnanosti v jednotlivých krajích v % (1997 - 2008)	40
Tabulka 9: Meziregionální srovnání míry nezaměstnanosti v % (1997 - 2008).....	41
Tabulka 10: Vliv investičních pobídek na tvorbu pracovních míst ve Zlínském kraji a ČR.....	42
Tabulka 11: Srovnání průměrných hrubých mezd mezi Zlínským krajem a ČR v 2000-2009 (v Kč).....	43
Tabulka 12: Vývoj HDP ve srovnatelných cenách na zaměstnaného (předchozí rok = 100).....	44
Tabulka 13: Bodové hodnocení vybraných ukazatelů ve Zlínském kraji	48
Tabulka 14: Zařazení Zlínského kraje podle bodového hodnocení	48

Seznam zkratek

CEP	Centrum pro ekonomiku a politiku
CZK	Česká koruna
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
ČSÚ	Česká statistický úřad
HDP	Hrubý domácí produkt
HFK	Hrubý fixní kapitál
CHKO	Chráněná krajinná oblast
M&A	Mergers and acquisitions (fúze a akvizice)
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
PZ	Přímé zahraniční investice
TPCA	Toyota Peugeot Citroën Automobile
VŠ	Vysoká škola